

putkivalkea

2 1982

OULU 14.7.1982 KLO 12.00

ROVANIEMI 15.7.1982 KLO 13.30

SODANKYLÄ 15.7.1982 KLO 17.00

Kuvat: Jorma Kltonen

RYKMENTINKOMENTAJAN TERVEHDYS

Pohjanmaan Tykistörykmentin siirto Sodankylään ja liittäminen Jääkäriprikaatiin saatiin päätökseen, kun rykmentti 15.7.82 marssi uudelle sijoituspaikalleen. Kaksi vuotta kestänyt monin tavoin tavallisesta poikkeava kausi rykmentin historiassa on päättynyt. Vaikeuksia on ollut, mutta ne on voitettu. Uusi jakso rykmentin historiassa on alkanut. Sopeutuminen uusiin olosuhteisiin on käynnissä. On pelkäämään luonnollista, että jonkinasteisia alkuvaikeuksia on ilmennyt. Oppiminen täysin uuteen ympäristöön vie aikansa.

Rykmentin tärkein tehtävä ammattitaitoisten ja hyvähenkisten tykkimiesten kouluttaminen kenttätykistön reserviin voidaan toteuttaa aikaisempaa paremmissa olosuhteissa. Uusi, korkeatasoinen tykistökasarmi, hyvät harjoitusmaastot välittömässä läheisyydessä ja erinomainen koulutuskalusto luovat hyvät edellytykset tuloksia tuottavalle koulutukselle.

Erittäin tärkeätä on, että me rykmenttiläiset teemme kukin omalta kohdaltamme parhaamme, että kotiuttaminen Jääkäriprikaatiin käy mahdollisimman nopeasti. Tämä tapahtuu parhaiten ja kestävimmin uutteralla työllä ja hyvällä kurilla sekä osallistumalla yhteisiin rientoihin. Nyt on aika katsoa eteenpäin ja rakentaa uutta.

Kiitän rykmentin henkilökuntaa mittavasta työpanoksesta, jolla rykmentin tehtävät on kuluneina siirron valmistelu- ja toimeenpanovuosina vaikeuksista huolimatta hoidettu.

Toivon, että jokainen saa henkilökohtaiset ja perheensä asiat uudella kotiseudullamme niin kuntoon, että täysipainoinen ja häiriötön työhön keskittyminen on mahdollista.

Uudet ryhmänjohtajat

Rehtiin, oikeudenmukaiseen, asialliseen ja alaisistaan huolehtivaan johtajaan luottavat sekä alaiset että esimiehet. Annetut tehtävät on tinkimättä hoidettava. Sotilaallinen kuri on ylläpidettävä asiallisin johtamismenetelmin erehtymättä esimiesvallan väärinkäyttöön. Ryhmänjohtajan tärkein johtamismenetelmä on hyvä esimerkki. Teidän kurssinne aloittaa uuden jakson aliupseerikoulutuksessamme. Teidän koulutukseenne kuului mm. kuukauden kovapanosampumaleiri Rovajärvellä. Uskon, että Teillä on kaikki edellytykset hallita hyvin omat tehtävänne käytännössä ja riittävä tieto kasvaa hyväksi ryhmänjohtajaksi.

Onnittelen Teitä kurssinne suorituksesta ja toivotan menestystä vastuullisissa tehtävissänne.

Aimo A Niemenkari
Everstiluantti

KOULUNJOHTAJAN TERVEHDYS

Ryhmänjohtajat

Onnittelten Teitä suoritettuanne aliupseerikurssin.

Kun Teidät nyt kurssin jälkeen siirretään perusyksiköihin ja muutamat Aliupseerikoulumme linjojen apukouluttajiksi, joudutte soveltamaan käytäntöön niitä taitoja ja oppeja, joita Teille kurssillamme on annettu.

Muistakaa kohdella tulevia alaisianne rehdisti ja avoimesti ja olkaa heille oikeudenmukaisia.

Kun vielä osaatte itse hyvin ne asiat, jotka alaisillenne pitää opettaa, Te menestytte työssänne.

Toivotan Teille kaikille menestystä uusissa ryhmänjohtajatehtävissänne.

E Milkonen
Majuri

MUISTA OLEVASI TYKKIMIES!

Luin hiljan Rintalan Nahkapeitturien linjalla. Jäi mieleeni.

*

"Aluksi ne kuulostivat merkityksettömiltä joko rajaseudun harmaitten kylien tai pienten jokien sekä tuntemattomien järvien nimiltä."

*

"Juntusranta, Raate. Kollaa, Taipale, Summa, Tolvajärvi, Lemetti. Koirinoja, Ägläjärvi."

*

Siellä ei annettu periksi; luotiin kappale suomalaista sotilaskunniaa.

Ryhmänjohtaja, oletko Sinä kohdaltasi valmis toimimaan isiemme tavoin?

Se vaatii korkeaa moraalia. Sitä Tykkimiehillä on aina ollut!

Jorma Kitunen
Kuraattori, yliluutnantti

Päätoimittajan tuolilla

Pitelet juuri kädessäsi ainutlaatuista Putkivalkea-lehteä mallia 2/82. Tämä painotuote tulee jäämään historiaan ensimmäisenä, joka on toimitettu Sodankylän vaativissa luonnon olosuhteissa. Ruska-aika alkaa esittelemään väriiloistoaan ja olisimme luonnollisestikin suoneet, että tästäkin kurssijulkaisusta olisi tullut vähintäänkin yhtä värikäs kuin itse ruska. Rykmentin siirtyminen ja ikimuistoinen eloleiri ovat olleet osaltaan lyhentämässä kallista toimitusaikaamme. Erinäisten munkkikahvien voimalla olemme kuitenkin saaneet paperille kirjainmerkkejä, jotka muodostavat juttukonaisuuksia. Nämä palauttakoon oppilaiden mieliin varusmiesajan parhaan kauden: oppilasajan.

Päivämäärät vaihtuivat digitaalikelloissa nopeaan tahtiin, kun saavuimme kantamuksinemme "aamujentaloon" ja pian tämän jälkeen juotiinkin jo päättäjäiskahveja. Taakse oli jäänyt Oulu Maribaareineen, väpeli Niemen ytimekkäät oppitunnit, vasta oli tanssittu puolikurssijuhlissa Myllytullissa, vasta oli saateltu oppilastoverit Haminaan menevään bussiin, ohi oli eloleiri ja ohi oli sissikeikka. Tällä kurssilla jäi oppituntien määrä tavallista pienemmäksi eloleirin ja siirtymisen vuoksi, mutta vastapainoksi saimme oppia asioita ehkä tehokkaammin käytännössä.

Lähdemme nyt päästötodistukset takataskuissa patteriin, jossa meitä odottaa tavallaan epäkiitolliset "vikulaattorin" tehtävät, vanhempien ryhmänjohtajien siirtyessä reserviin. Palvelus yksikössä, tulee olemaan jatkuvaa opiskelua, jotta olisimme sitten lokakuussa kypsiä ottamaan isälliseen huostaamme omat alokkaat ja kouluttaa heistä mallikelpoisia sotilaita.

JPR:N KOMENTAJAN HAASTATTELU

Eversti Tuomo Tuominen

Missä olette suorittanut varusmiespalveluksenne?

— Olen suorittanut palvelukseni Karjalan Tykistörykmentissä Lappeenrannassa. Ja olenkin iloinen siitä, että olen taatusti JPR:n vanhin tykkimies. Tämän jälkeen olen palvelut rajavartiolaitoksessa, jolloinka myös ensikerran palvelin täällä Lapissa 20 vuotta sitten.

Mikä sai teidät jäämään sotilasuralle?

— Taustatekijänä on osaksi ollut se, että kuulun siihen ikäluokkaan, joka eli toisen maailmansodan aikana ja koki sodan vaikutuksia, tällä on ollut maanpuolustushenkeä lisäävä vaikutus. Tulin ylioppilaaksi ja suoritin varusmiespalveluksen. Yksi uravalintavaihtoehdoista oli sotilasura. Ajattelin, että tämä ura on monipuolinen ja että se tarjoaa monia vaihtoehtoja suuntautua, vaikka jotkut pitävät tätä yksipuolisena. Sitä tämä ei ole ollut minun kohdallani missään tapauksessa. Olen myös mielelläni tekemisissä erilaisten ihmisten kanssa ja sitähän tällä uralla saa tehdä. En halua kuitenkaan arvioida millainen yhteistyökumppani minä olen. Tässä kai lienevät ne pääsyyt.

Mitä harrastatte vapaa-aikananne?

— Jos minulla tosiaan on vapaa-aikaa pidemmälti, puhutaan loma-ajasta, niin mieluiten askartelen kesäpaikassani Kymenlaaksossa. Minulla on siellä sellainen parin hehtaarin vanha ns. korpraalin puustelli. Minulle on mieluisinta askarrella siellä loma-aikana. Mikäli minulla on vapaata päivän palveluksen jälkeen niin silloin luen mieluiten.

Millaista kirjallisuutta luette, kiinnostaako sotakirjallisuus?

— Luen kyllä mielelläni historiallisia teoksia ja tähän liittyen myös sotahistoriaa. En silti pitäisi itseäni kovin yksipuolisena tässä suhteessa, vaan luen muutakin. Asteikko on hyvin laaja. Koska olen perimmältäni kiinnostunut historiasta ja juurista aina sukututkimuksia myöten, niin kirjallisuuskin painottuu historian alueelle, mutta moderni suomalainen kaunokirjallisuuskään ei ole vierasta, niin että saatan lukea esimerkiksi jonkin Kaari Utrion kirjan.

Pian Sodankylään saapumisemme jälkeen näimme teidät varuskunnan ruokalassa keskustelemassa varusmiesten kanssa. Onko tämä tavallista teille, että tutustutte "kentällä" varusmiesten oloihin?

— Rehellisesti sanottuna tällainen ei valitettavasti ole tavallista. Tämä ei kuitenkaan johdu siitä, että en haluaisi tehdä niin. Yritän pitää mm. oppitunteja, jotta saisin tutustua varusmiehiin. Tällä tavoin myös varusmiehet näkevät minut niin ettei ainoa kosketus varusmiehiin tapahdu vain silloin kun annan 10 vrk:ta arestia jollekin. Tämä olisi aika karmea. Pitää olla mahdollisimman paljon joukko-osaston mukana ja osoittaa, että hän on inhimillinen ihminen. Haluaisin kuitenkin tavata enemmän varusmiehiä.

Onko esimiesten suhtautuminen alaisiin muuttunut jos vertaatte omaan varusmiesaikaanne?

— Kyllä vaan on jonkinlaista muutosta tapahtunut. Minulla itselläni on kuitenkin aina ollut asialliset esimiehet ja erinomaiset alaiset. Olin sotakorkeakoulun jälkeen vuodesta -67 5 vuotta kadettikoulun opettajana, tällöin havaitsin, että muutosta on tapahtunut. Olin ollut 10 vuotta aikaisemmin oppilaana ja tällöin en olisi uskaltanut mennä komppanian päällikölle puhumaan henkilökohtaisista asioistani. Tämä oli myöhemmin mahdollista eikä se johtunut pelkästään minusta, vaan yleisistä asenteista esimies-alainen suhteesta.

Tiivistyykö tykistön ja jalkaväen yhteistyö?

— Luonnollisesti, sillä jääkärit ja tykkimiehet ovat nyt yhtä jääkäriprikaatia ja on luonnollista, että saman joukon sisällä vallitsee hyvä yhteishenki. Ymmärrän ja toivon, että varusmiehet, erityisesti rykmentissä ymmärtävät sen, että vie aikansa ennenkuin tämä kaikki sujuu kitkattomasti siirtymävaiheen jälkeen. Kokonainen joukko-osastohan on henkilökuntineen ja perheineen ja kalustoineen siirtynyt uuteen paikkaan. Täytyy sanoa, että kun saadaan se menemään niin hyvin kuin se nyt on mennyt, niin se on ihme. Joukon hengen kannalta on tärkeää, että joukon sisällä vallitsee yhtenäinen käytäntö loma-asioissa, kurinpitäjärjestelyissä jne eri yksiköiden välillä. Kaikki hyvä otetaan käyttöön mutta pyritään yhtenäiseen käytäntöön. Haluaisin vielä sanoa, että minulle on tavattoman tärkeää, että rykmentin henkilöstö, varusmiehet mukaanlukien, sopeutuvat uusiin oloihin. Nimenomaan teidän varusmiesikälukalle on tärkeää hyvän perustan luominen. Te olette aikamoisen uudisraivaajan osassa. Se henki, jonka te luotte näinä ensimmäisinä kuukausina alkuvaikeuksista huolimatta on sitten vaikuttamassa tuleviin saapumiseriin.

UHTUALTA LAATOKAN-KARJALAN KAUTTA LAPPIIN —

MUISTUMIA 2./KvPsto 17 MATKAN VARRELTA

Kirjoittaja Kauko Hiltunen palveli 2./KvPsto 17:sta koulutuskeskuksesta tulleenä tykkimiehenä.

Kuva vuodelta 1944.

Kesäkuussa 1944 asemasotavaihe päättyi. Kanaksella tapahtunut läpimurto ja joukkojemme vetäytyminen pani käyntiin monet uudet järjestelyt ja siirrot.

Kaukana Uhtuan korvessa, jossa patteristomme oli sillä suunnalla enää ainoana suomalaisena yksikkönä tukemassa saksalaisia, seurattiin tietysti myös tapahtumia mahdollisimman tarkoin. Olihan omalla rintamaosalla varsin hiljaista — eniten toimintaa aiheuttanut Hevosenkänkin tuntui rauhoittuneen. Tavallisen rivimiehen korviin tietoja Kannakselta tuli kuitenkin hyvin niukasti.

Kanssakäyminen saksalaisten kanssa jatkui entiseen normaaliin tapaan. Tutulta saksalaiselta sain eräänä päivänä kuulla, että Viipuri on menetetty. Saksalaisen ilme tätä ilmoittaessaan oli selvästi vahingoniloinen, olihan kaikkien tiedossa saksalaisten kauan jatkuneet vetäytymiset ja suuret menetykset itärintamalla.

Viipurin menetyksen muistan tunteneeni järkyttävänä. Olihan rintama ollut useita vuosia varsin kaukana, aina Leningradin porteilla. Tietoja näin nopeasta vetäytymisestä ei minulle saakka ollut aikaisemmin tullut. Lisäksihän Viipurilla oli symbolinen merkitys ja esim. talvisodassa sieltä lähteminen tapahtui järjestetysti — lipunlaskuineen linnassa ym. menoineen.

Aikanaan tuli sitten ilmoitus, että patteristomme siirtyy toiselle rintamasuunnalle ja samalla määräys, että on valmistauduttava pitkälle marssille. Ennen lähtöä vanha kalusto vaihdettiin uuteen (105H 33). Uuteen kalustoon tutustuttiin ja oli mm. suorasauntauشارجوituksia.

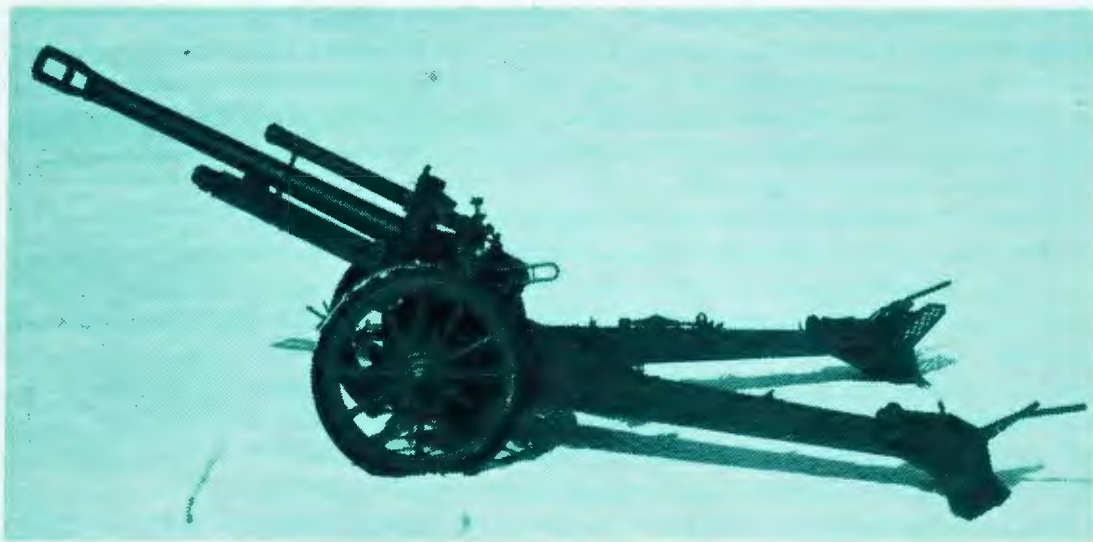
Lähtöpäivän aamuna hevosvetoinen patterimme siirtyi töpinään, jossa kalusto siirrettiinkin isojen rekka-autojen lavalle Hyrynsalmelle kuljetusta varten. Kun oli useita kuukausia ollut korvessa melkeinpä tiettömien taipaaleiden takana, tuntui jo auton näkeminen ja junan vihellyksen kuuluminen lähellä Hyrynsalmen asemaa tuloilta taas sivistyksen pariin. Oltiin jälleen Suomessa, niinkuin sanonta kuului.

Kuusi päivää Uhtualta lähdön jälkeen patterimme avasi tulen Laatokan-Karjalassa.

Sitä ennen oli tietysti tapahtunut monenlaista: Wärtsilässä oli purkauduttu rautatievaunuista ja hevosvetoinen patteristomme oli lähtenyt kohti rintamaa. Lentohyökkäysten ja -tiedustelun takia suojauduttiin matkan aikana ja pysähdyspaikoissa tarkoin. Marssi tapahtui pääosin öisin ja päivisin oltiin levossa. Muuannon kylän kautta saavuttiin asemiin Loimolanjärven pohjoispuolelle.

Kaluston saaminen ampumavalmiuteen oli kiireellisin tehtävä. Jokaiselle tykille kaivettiin myös miehistöpotero, joka olikin myöhemmin hyvinkin tarpeen.

Vihollisen eteneminen piti saada pysähtymään U-linjalle ja siinä tavoitteessa myös onnistuttiin, vaikka helposti se ei käynytkään.

105 H 33. (SA-kuva)

Hevosvetoinen patteri marssilla. (SA-kuva)

Vihollinen hyökkäsi jatkuvasti. Tapahtui paikallisia läpimurtoja ja saarrostusuhkia. Paljosta amunnasta huolimatta tykit toimivat kiireisimpien päivien aikana hyvin. Vuorokautta kohti saattoi patterimme laukausmäärä kohota yli 500:n laukauksen.

Ensimmäinen asemamme oli harvahkossa metsässä, jossa ampumasektorin muodosti matalampi, nuorta mäntyä kasvava tasanne. Kun linjassa vasemmalla tapahtui repeämä ja saarrostus uhkasi, jouduttiin tykit siirtämään osaksi ampumasektorille niin, että voitiin ampua riittävästi vasemmalle vihollisen etenemissuuntaan ja saada siten tämä hyökkäys ja saarrostusuhka torjuttuksi. Kun näistä oli selvitty, vedettiin tykit takaisin entisiin asemiin. Vasemman jaoksen toista tykkiä ei siirretty ampumasektorille, vain sen perussuunta muuttui.

Selkeinä kesäpäivinä oli myös ilmatoimintaa ja yksinäisiä lentokoneita sekä korkealla lentäviä muodostelmia näkyi silloin tällöin taivaalla.

Eräs tapaus näiltä päiviltä on erikoisesti jäänyt mieleeni monenlaisen muun toiminnan ohella. Oli kirkas aurinkoinen heinäkuun iltapäivä — sinäkin päivänä patterimme oli ampunut kolmatasataa laukausta. Oltiin tulitauolla, kun alkoi kuulua hiljaista jyrinää, joka voimistui voimistumistaan. Se houkutteli tulemaan ulos teltasta, vaikka lepokin olisi tuntunut tarpeelliselta vähäisen nukkumisen takia. Toiminta oli ollut vilkasta ja patteriupseerin teltalta kuulunut komento "Tulikomentoja" ei tietenkään noudateltu normaalia päivätyöaikaa, vaan niitä tuli varsin paljon myös yöaikaan, erikoisesti aamuyöllä.

Taivaallahan se jyrinän syykin näkyi. Idästäpäin lensi mahtavan näköinen lentokoneiden muodostelma, kuitenkin niin korkealla, että siitä ei näyttänyt olevan vaaraa ja sitä saattoi rauhassa tarkastella, kun se lensi alueen yli länteen päin. Muodostelma jatkoi matkaa ja palasin telttaan.

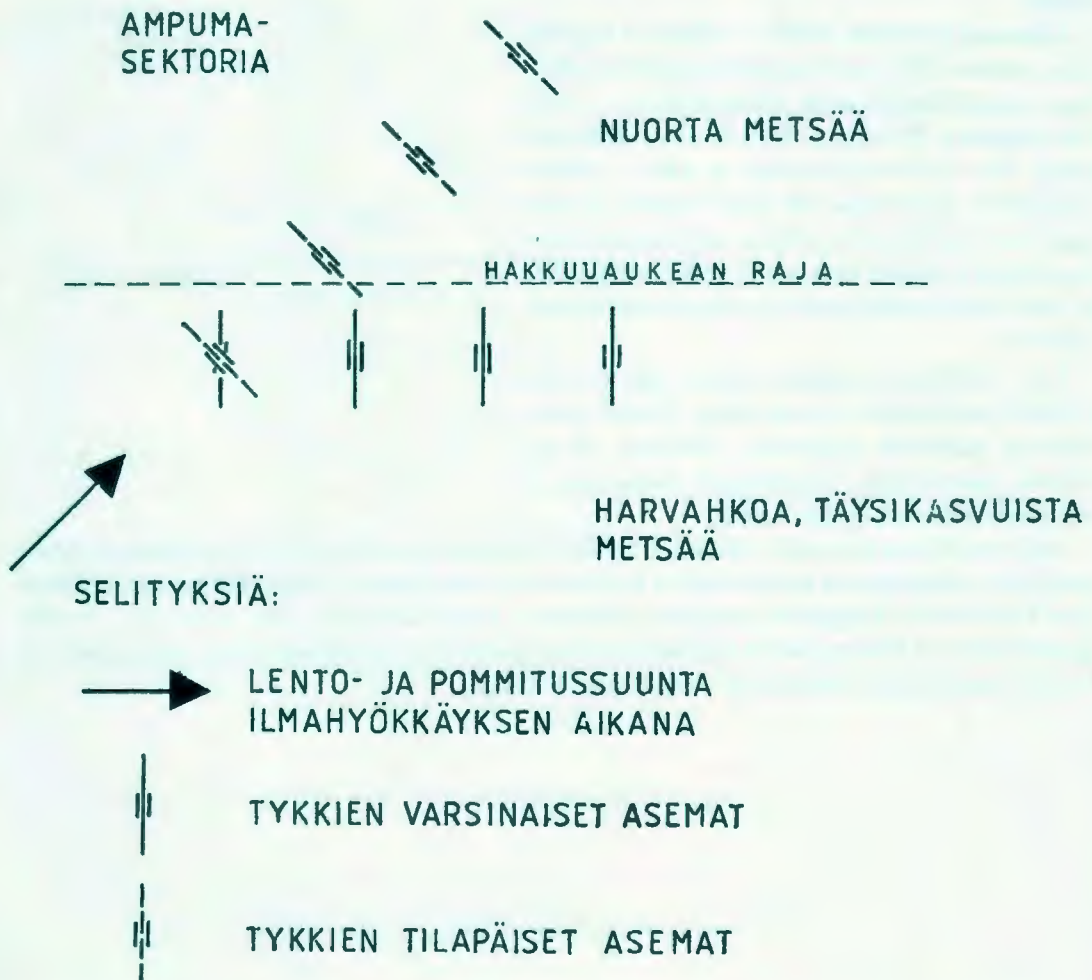
Mutta jonkin ajan kuluttua jyrinä voimistui nopeasti ja aivan läheltä kuului konetuliaseiden amuntaa. Lentokoneet olivatkin kaartaneet iltapäivänauringon suunnassa takaisin kohti asemiamme. Teltaista syöksyttiin poteroihin (olipa hyvä, että sellaiset oli kaivettu). Poteroon mennessä vilkaisin tietysti taivaalle ja siinä vähän puiden latvojen yläpuolella lensi vihollisen lentokoneita peräjälkeen ylitsemme. Yksityiskohtiakin saattoi erottaa esim. lentäjät nahkapäähineineen. Oksia, havuja ja risuja tippui niskaan ilmeisesti luotisuihkujen katkomina.

Asemiamme tulittavista koneista osa oli ns. maataistelukoneita. Niillähän oli sellainen ikävä tapa, että perässä oleva ampuja koneen noustessa ylöspäin täydensi etuosassa ampuneen työtä.

Pommeja kuului myös meille tarkoitettuihin lähetyksiin ja niitä räjähteli ympärillämme puolisen tuntia kestäneen hyökkäyksen aikana. Olo poterossa oli tietysti turvallisempaa kuin teltassa, vaikka se oli puoliksi avoin ja syvyydeltään vain runsas puolitoista metriä.

Pauketta lisäsi jonkin verran myös meidän takanamme ollut oma "nörsupussyksi" kutsuttu itäse, joka harvahkoon tahtiin yritti saada osumia lentokoneisiin, alas se ei kuitenkaan onnistunut saamaan yhtään konetta.

Kun hyökkäys oli ohi ja koneet lentäneet pois, noustiin poteroista tilannetta tarkastelemaan. Helpotuksen tuntein voitiin todeta, että ilmeisen perusteellisista valmisteluistaan huolimatta tämä hyökkäys ei aiheuttanut meille mitään henkilömenetyksiä. Kalustoonkin kohdistuneet vauriot rajoittuivat hyvin vähäisiksi ja sellaisiksi, että ne eivät vaikuttaneet mitään tykkien ampumakuntoon. Maastoa tarkastellessa havaittiin pommien pudonneen ampumasektorilla olleiden tykkien sijoituspaikkoihin ja niiden lähelle.

Oli todennäköisesti käynyt seuraavasti: Kun vasemmalle ampumisen takia kolme tykkiä siirrettiin suojaisemmista asemistaan avoimelle ampumasektorille, saattoi vihollinen ilmakuvausta nähdä tykkien sijoituksen ja sen perusteella suunnitella hyökkäyslinjan. Kun sitten tykit kuitenkin vedettiin takaisin entisiin asemiinsa ennen lentohyökkäystä, olivat ne pääosiltaan pois lentokoneiden hyökkäyslinjalta ja näin tappioita ja kalustovaurioitakaan ei juuri tullut.

Ehkä tästäkin tapauksesta on jotain koulutuksessa varteenotettavaa (poterot, suojanaamiot, vara-asemat jne. — pieniä erillisiä, mutta tarpeellisia asioita).

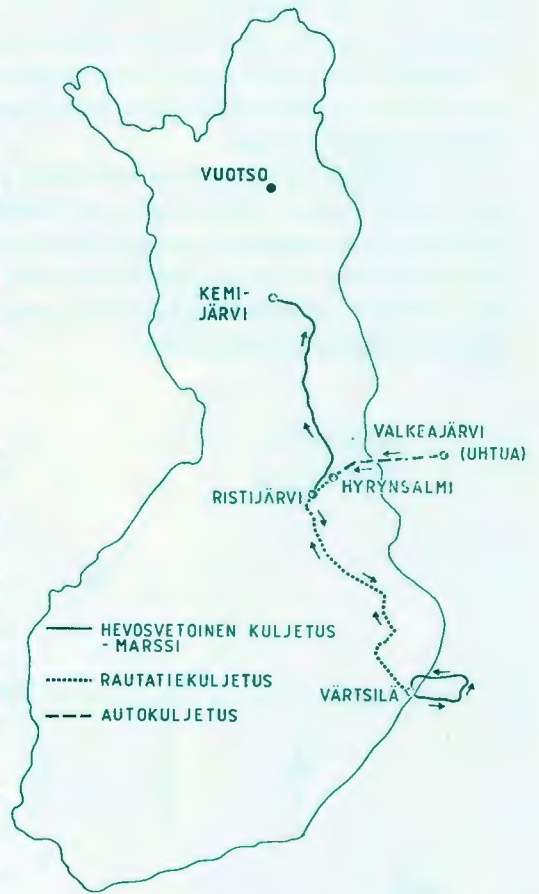
Ilmeistä oli myös se, että olimme aiheuttaneet paljonkin kiusaa vihollisen etenemisyriyksille, koska se lähti noinkin suurin voimin yhtä patteria vastaan.

Hyökkäyksen johdosta seurasi tietysti se, että kiireen vilkkaan siirryttiin vara-asemaan, jossa oltiin ampumavalmiina jo vajaan kolmen tunnin kuluttua lentohyökkäyksen alusta. Aikaan sisältyi myös se, että hevoset oli haettava takana olevista suojapaikoista.

Aikanaan patteristo siirtyi — olihan se loppuajkoina erillisen liikkuvan korpisodankäyntiin tarkoitettun rajajääkäriprikaatin tykistöyksikkö — vielä tosi korpeen n. 20 km:n päähän aikaisemmista asemista. No, hevოსvetoisellahan se kävi.... Näissä Tolvajärven maisemissa tiet olivat kapeita ja mäet saattoivat olla hyvinkin jyrkkiä eikä kuuden hevosien vetämä valjakko aina saanut tykkiä mäen päälle, vaan siinä tarvittiin miehiä avuksi rattaiden puolapuihin.

Kun vihollinen ei päässyt linjasta läpi ja uusia yrityksiä myöhemmin ei enää tullut, tilanne heinä-elokuun vaihteessa rauhoittui. Toiminta oli sen jälkeen naamiointia, tj-paikkojen rakentelua ja puolustuslinjan taisteluhautatöitä.

Aselevon jälkeen siirryttiin vielä Lappiin saksalaissodan varmistustehtäviin: rautateitse jälleen pohjoiseen, jossa junasta purkaututtiin Ristijärvellä ja sen jälkeen matka jatkui reittiä Hyrynsalmi—Taivalkoski—Livojärven pengertie—Pekkalan lossi—Kemijärvi jne. tavoitteena Vuotso. Syksyn kuran ja alkavan talven alla hevოსvetoisen patteriston päivämarssitahtia saksalaisten tuhoamia tienrumpuja kierrellen ja miinoituksia väistellen.

Teksti: opp V-M Heikkilä
Kuvat: opp T Räätäri

VÄAPELI ALPO NIEMEN HAASTATTELU

hänen siirtyessään PohmTR:stä Pohjan Prikaatiin

Ikä, perhesuhteet?

— 24 vuotta, naimisissa.

Harrastukset?

— Aikaisemmin koripallo, jäänyt nyttemmin vähemmälle. Nykyisin olen omien tyttöystävieni parissa vapaa-aikoina.

Kuinka kauan olette toimintu alalla?

— Vakanssilla 5 ½ vuotta.

Missä suorittite varusmiespalveluksenne ja mikä sai teidät antautumaan sotilasuralle?

— Hämeenlinnassa eli Hämeen Jääkäripataljoonassa 1975. Suurin syy siihen, että jäin alalle, oli ammatin vaihtelevuus ja varmuus.

Mikä olette siviiliammattiltanne?

— Ennen varusmiespalvelukseen saapumistani olin tiskijukkana.

Oletteko toimintu koko ajan tuliasemalinjan opetusupseerina AuK:ssa. Oletteko oikealla alalla?

— Kyllä, kyllä ehdottomasti.

Teidän koulutustapanne on aikalailla suoraviivaista. Miten valmistaudutte opetukseenne?

— Kyllähän sitä tietenkin aivan eri mies kotona on kuin portin tällä puolella.

Ennen koulutuksen alkamista on asiat kerrattava mielessään. Ulostuonti tulee missä muodossa milloinkin.

Miten viihdytte työssänne?

— Hyvin.

Ette lähtenyt rykmentin mukana Sodankylään, vaan muutitte kokonaan eri aselajiin. Mitä tämä muutos tuo tullessaan?

— Lisää työtä. Suoritin varusmiespalvelukseni samassa aselajissa mihin tulen nyt siirtymään, mutta asioihin joutuu perehtymään uudestaan. Kenttätykistön ja kooärhoon välillä ei ole suurta eroa.

Mikä tulee olemaan teidän tehtävänne PohPr:ssa?

— KrhK:n kouluttaja joko tuliasema- tai tulenjohtolinjalla.

Mielilausahdus?

— Älkää tirsukko!

Väepeli Alpo Niemi kouluttamassa AuK:n oppilaita jossain Hiukkavaarassa.

Koulutusta Hiukkavaarassa.

MUISTOJA OULUSTA

Joskus oli hauskaa...

toisinaan vähemmän.

Rauhallista kasarmi-idylliä...

niin linnuille...

Esinnyimme avoimien ovien päivänä oululaisyleisölle...

ja saimme samalla oivaa koulutusta.

kuin oppilaillekin.

4.6.1982.

PohmTR:n siirtyminen Sodankylään

Pohjanmaan Tykistörykmentti, joka 15.9.-81 oli aloittanut siirtonsa Sodankylään, oli 14.7.-82 valmis siirtymään sinne lopullisesti. Viimeinen vaihe MARO:a I. maavoimien rauhanajan organisaatiouudistusta oli toteutumassa. Viimeisenä joukko-osastona PohmTR oli lähdessä Oulusta Jääkäriprikaatiin.

Tämä historiallinen päivä alkoi seppeleenlaskutilaisuudella sankarihaudalla Oulussa, tämän jälkeen rykmentti suoritti varuskunta-alueella ohimarssin, jonka otti vastaan eversti P. Ylätupa. Näiden juhlallisuuksien jälkeen rykmentti, jossa Oulussa ehti saada sotilaskoulutuksensa yli 16.000 miestä, jätti haikein mielin 23 vuotta tykistön käytössä olleen kasarmialueen.

Ensimmäinen auto ajoi ulos Oulunsuun portista klo 12.00 ja näin moottorimarssi kohti Lappia oli tosiasia.

Kemin kautta marssi suuntautui Rovaniemelle Someroharjulle, jossa joukot yöpyivät Rovaniemen Ilmatorjuntapatteriston tiloissa. Seuraavana aamuna 15.7. rykmentti siirtyi Rovaniemen kirkkoon klo 10.00 alkaen alokkaiden valatilaisuuteen. Valan jälkeen oli seppeleenlasku sankarihaudalla ja eversti A. Aron vastaanottama paraati, joka suoritettiin läpi Rovaniemen kaupungin. Paraatin jälkeen oli vuorossa valalounas Someroharjulla ja niinpä klo 13.30 Pohjanmaan Tykistörykmentti oli viimein lähdessä viimeiselle etapille kohti Sodankylää. Helteisessä säässä suoritettu matka sujui kaikin puolin onnistuneesti ja aikataulun mukaisesti rykmentti saapui Sodankylään klo 17.00, jossa paraatia oli vastaanottamassa JPr:n komentaja eversti T. Tuominen ja runsaslukuinen sodankyläläisyleisö. Saavuttuaan uuteen varuskuntaan oli rykmentille järjestetty juhlallinen vastaanotto, jossa ensin eversti Tuominen julisti Pohjanmaan Tykistörykmentin Jääkäriprikaatiin kuuluvaksi ja lopuksi Sodankylän kunnanedustaja sekä paikallisen rintamamiesveteraanien edustaja pitivät puheet toivottaen rykmentin tervetulleeksi Sodankylään. Näin oli Jääkäriprikaati saanut riveihinsä tykistön ja Lapin puolustuskykyä tehostettu siten mihin MARO:ssa pyrittiinkin.

Luosto näkyvissä, ohimarssi Sodankylässä odottaa.

Oppilas Timo Säily

Otteita kurssipäiväkirjasta

- 18.5. 52:lla tulevalle oppilaalle oli aikainen herätys patterissa. Kaikki maallinen omaisuus koottiin päiväpeitteeseen muuttoa varten. Varusteet raahattiin tulevaan kotiin eli "aamujen taloon", jossa onnettomia oppilaita odottivat innokkaat apukouluttajat. Välittömästi levitettiin varusteet käytävän lattialle. Siitä ne sitten asetettiin sotilaalliseen järjestykseen kaappeihin. Iltapäivällä koululla oli hälytysharjoitus, jossa oppilaat näyttivät nopeutensa. Tietysti pidettiin myös pakollinen kaappitarkastus, kuinkas muuten.
- 19.5. Illalla pääsivät onnekkaimmat sotilaskotiin ommeltuaan oikeaan käsivarteen oppilasmerkin. Virkistävä aamuvoimistelu vuodevaatteiden kanssa jäi varmasti jokaisen mieleen, kuten myös oppilaiden iloksi järjestetty siivouspalvelu.
- 20.5. Aamupalan jälkeen alkoivat mielenkiintoiset oppitunnit. Päivä alkoi sulkeisella, jokainen sai johtaa ryhmää. Edistyminen tapahtui yrityksen ja erehdyksen kautta. Illalla yhteinen iltahartaus urheilukentällä, jonne aukki marssi ryhdikkäästi.

- 21.5. Niemen mielenkiintoisia oppitunteja kaasusta ym. tappavista myrkyistä. Kaasunaamareiden tiivyskoe.
- 22.5. Viikonloppu, tj-linja sai kunnian jäädä päivystysryhmäksi.
- 27.5. Hälytysharjoitus. Aamu- ja iltatoimet ovat yhtä virkistäviä kuin aiemmin. Päivät kuluvat nopeasti.
- 28.5. Juhlaloma. Maanantaina orjamarkkinapäivä.
- 1.6. Kesäkuu. Marssiharjoittelua, oppitunteja, silvoutta...
- 2.6. 25 km jalkamarssi täyspakkaukset mukana. Selviydyimme yllättävän hyvin, voimia riitti il-talomallekin...
- 4.6. Puolustusvoimain juhlapäivä. Paraatissa AuK marssi todella sotilaallisesti. Iitaloma alkoi jo päivällä.
- 5.6. Viikonloppu, osa lomille, osa ei.
- 7.6. Työntäteistä, ohjelman mukaista aherrusta. Oppitunteja yhä tiiviimpään tahtiin.
- 8.6. Asekäsittelykoe, neljä asetta.
- 9.6. Oppilaat ilahtuivat valtavasti nähdessään ensimmäisten alokkaiden harhailevan kasarmi-alueella. Illalla Hiukkavaaraan: yösuunnistuskilpailu ja yöpyminen.
- 10.6. Taistelu- ja erikoiskoulutusta. Kivääri- ja sinkoammuntoja.
- 12.6. VLV + HL
- 16.6. Jalkaväen taistelukoulutusta Hiukkavaarassa.
- 17.6. Koulutuskilpailuja.
- 18.6. Ensiapukoulutusta koko päivä. Jokainen oppi tekemään tärkeimmät sidokset.
- 19.6. Pyöräsuunnistuskilpailut Hiukkavaarassa.
- 21.6. Kokeita, oppitunteja, siivousta, voimistelua vuodevaatteiden kanssa.
- 22.6. Sulkeisen koe. Jokainen johti ryhmää 5 minuutin ajan kouluttajan seurassa tarkkasilmäisenä.
- 23.6. Avoimien ovien päivät Oulun kasarmialueella, runsaasti yleisöä. Oppilaat ajoivat tykin asemaan, esitivät sulkeisnäytöksen ja erilaisia asuja. Tietysti oppilaat voittivat teltanpystytyskilpailun. AuK:n idyllinen puukasarmi oli monen kasarmilla vierailevan tutustumiskohde.
- 24.6. Taisteluharjoitus Hiukkavaarassa, jossa tutustuttiin maaperään varsin perusteellisesti.
- 25.6. Suunnistuskilpailu Hiukkavaarassa, jonka jälkeen kaikki pääsivät juhlahomalle, juhannuksen viettoon.
- 26.6. Neljäsosa oppilaista joutui palaamaan ankein mielin lomalta suorittamaan vartiopalvelusta. Kirjoittajakin.
- 28.6. 100 km polkupyörämarssi oli todella tuskallinen. Apukouluttaja turvautui auton kyytiin. Kesän kuumin päivä.
- 30.6. SPR:n Oulun veripalvelutoimiston järjestämä verenluovutustilaisuus.
- 2.7. Puolikurssijuhla, jolloin ylennettiin ensimmäiset korpraalit. Illalla saunottiin uudessa Hotelli Cumulusessa ja iltaa jatkettiin Myllytullissa. Viimeisetkin taistelijat saapuivat koululle kahteen mennessä.
- 3.7. Ilmakivääriammuntaa, linjojen välisiä lentopallo-otteluita. Kaikki pääsivät ansaitulle viikonlopun vapaalle.
- 5.7. Parhaat oppilaat lähtivät RUK:hon, muutama oppilas erikoisaliupseerikouluihin.
- 10.7. HL + VLV + HL.
- 13.7. Siirron kynnyksellä: pakkausta ja tavarantoimitusta.
- 14.7. Rykmentti muutti tutusta ympäristöstä uudelle sijoituspaikkakunnalle, Sodankylään. Kaikki suhtautuivat muuttoon haikeasti, mutta sotilas ei valita. Marssilepo Rovaniemellä, jossa yövyttiin.
- 15.7. Rovaniemellä alokkaiden valatilaisuus, jossa aliupseerikoulu toimi lippupatterina. Ohimarssi ja vastaanottokatselmus Sodankylässä. Majoittuminen uuteen tykistökasarmiin. Matkaväsyneille oppilaille maistui uni.
- 16.7. Lisää varusteita. Tutustumiskierros kasarmialueella vääpelin johdolla.
- 17.7. Ensimmäinen viikonloppu Sodankylässä, kaikki kiinni.
- 19.7. Rykmentin sissi- ja lähipuolustusharjoitus. Oppilaat ja vanhemmat kuljettajat sisseinä.
- 22.7. Suunnistuskilpailu.
- 29.7. Prikaatin suunnistuskilpailut. Osa oppilaista sijoittui aivan kärjen tuntumaan.
- 31.7. Leirijoukot kalustettiin ja aseistettiin. Sotavalmiustarkastus.
- 1.8. Tykistön kesäleiri alkoi. Oppilaat muodostivat yhden tulenjohtueen, tuliportaana viestijaoksen ja osia tulipatterista.
- 2.8. Patteriston taisteluharjoitus alkoi, ahkeraa harjoittelua aamusta iltaan.
- 6.8. Ensimmäinen kovapanosammunta onnistui odotusten mukaisesti.
- 9.8. Neljä ammuttapäivää peräkkäin.
- 15.8. SA-Int Show oli odotettu tapahtuma, joka toi vaihtelua leirielämään.
- 20.8. Varusmiesten taito-ottelu, jota ei oppilaiden hyvistä suorituksista huolimatta voitettu.
- 22.8. Sota- ja ampumaharjoitus.
- 27.8. Nenosen kilpailu ja paluu takaisin Sodankylään.
- 30.8. Kaluston huoltoa. Illalla kurssin päättäjäsiltä rantasaunalla.
- 31.8. Ylennykset, päättäjäsiltäilaisuus sotilaskodissa ja AuK ohi.

Myös oppilaat Karl Kilpala ja Markku Ruohomäki luovuttivat verannoksensa SPR:lle.

TAPAHTUI ELOLEIRILLÄ

Myös maastossa "rangaistaan": yliv Raimo Torkkel ylentää oppilaat Puolakan, Näreahon ja Prusilan korp-raaleiksi.

Tuhannet varusmiehet seurasivat silmä kovana: onko hameliden piltuus Pääesikunnan sallimissa rajolissa. Oli.

Oppilas Äijälän olemus on sotilaallinen, eloleirin 30 kovaa vuorokautta on vielä edessäpäin...

155 H 17 on puhunut.

Ennen unen tuloa oli aikaa kerrata päivän ammunnat.

Ampumatarvikehuolto pelasi kellon tarkkuudella. Yllv Olli Ohtamaa "murkuloineen".

AuK I/82

HE, KOULUTTAJAT

Koulun johtaja

Majuri Esa Mikonsaari

Koulun vääpeli

Ylivääpeli Taisto Voutilainen

Ylivääpeli Pentti Ruotsalainen (14.7)

Viestilinja

Lutnantti Erkki Hankonen

Ylivääpeli Raimo Torkkel

Tulenohtolinja

Yliluutnantti Jorma Kitunen

Kersantti Tuomo Juupaluoma

Tuliasemalinja

Lutnantti Seppo Lumiaho

Vääpeli Alpo Niemi

Siirtoon liittyen osa kouluttajista jäl Ouluun, pysyvästi.
31.8.82 olivat paikalla Sodankylään muuttaneet ltn S. Lumiaho, ylil J. Kitunen, maj E. Mikonsaari, yliv P. Ruotsalainen, yliv R. Torkkel ja kers T. Juupaluoma.

NE, APUKOKULUTTAJAT, TARMOKKAAT

Alik Pekka Nousiainen, kers Jukka Miettinen, kers Veikko Loukusa ja alik Kari Nikula.

Alik Pekka Nousiainen 15.02.-60, Rovaniemi (TJ-linja). Lempinimeltään "Käpi Nousiainen". Juoksutti oppilaita aina iltavapaan jälkeisenä aamuna kasarmia ympäri. TJ-linjan "armoton" apukouluttaja joka osasi opettamisen. Motto: "OSAASTOO... SEIS! Ojennus, muodossa ei kuulu minkäänlaista pilinaa."

Kers Jukka Miettinen 05.06.-54, Oulu (Viesti-linja). Rauhallinen ja asiallinen apukouluttaja, joka kuitenkin suuttuessaan sai oppilaisiin vauhtia. Osasi opettamisen taidon ja ylennettiin kersantiksi. Hänen Käyrävartinen piippunsa oli näkyvä piirre koulun elämässä.

Kers Veikko Loukusa 25.09.-57, Oulu (Tas-linja). Otti oppilaiden mielestä hommat liiankin vakavasti, ainakin siivouspalvelut! Silti oppilaiden suosiossa. Ylennettiin eloleirin alkuvaiheessa kersantiksi. Toimi kiitettävällä tavalla taso-au:na eloleirillä. Tas-linjan "jämerä" apukouluttaja, joka sai ensimmäisenä PohmTR:n miehenä Jääkäristin. Motto: "Mainiota... Mainiota, koko koulu siivoaa!"

Alik Kari Nikula 27.02.-60, Oulu (Tsto-au). Hoiteli vääpelin toimistossa liikkuvia asioita ja siinä samalla hommasi oppilaille hukeja. Ehti myös esitellä oppilaille esimerkillistä äänen käyttöä kommenoissaan. Motto: "Istukaa... YLÖS!... Istukaa..."

AuK:n apukouluttaja kers Veikko Loukusa palkittiin Jääkäristillä.

*

Mielipiteesi apukouluttajan tehtävistä?
— Tunsin tehtävät mielekkäiksi, koska oppilaat pysyivät hyvin pitkälle omatoimiseen työskentelyyn.

Ehdottomasti parasta aikaa armeijassa.

ME, OPPILAAT

VIESTILINJA

KARPPARI ARI OLAVI "ARPE" 18.8.63, Haukipudas, levyseppä. Tuvan kuopus ja naurattaja, keksi juttua asiasta kuin asiasta ja kertoi ne yleensä valmistautumisen aikana. Lähti Kokkolaan asekouluun puolikurssilta. Mot-

to: "Selevä se. Juhannuksenako lomille, ei sentään."

KARPPINEN ANTTI OLAVI 13.1.62, Yli-Ii, sähköasentaja. Tuvan timmeimpiä miehiä. Oma-

si tuvan rättivaraston ja sosialisoi leirillä kavereiensa varusteet. Yleni puolikurssilta "lentosotamieheksi". Motto: "Mää lähen Kempeleeseen, joko ruokailuvapaat on myönnetty."

MIKKONEN JORMA KALVERVO 26.9.62, Laurila (Keminmaa). Hyppäsi junasta lomilta tullessaan ja loukkasi jalkansa. Käpisteli jo oppilasjohtajana ollessaan, ehdotti jopa erästä oppilasta ilmoittautumaan apukoulutajalle. Motto: "Ryhmä, kuuluu asentooni, lepo."

NIEMELÄ HEINO OTTO "HEMPPA" 15.10.62, Haapavesi, levyseppä. Sai kokeista tasaisen varmoja numeroita "tavoitteena ehkä kantakersantin ura". Omisti koulun jäykimmän tukan. Lähti Rukkiin. Motto: "Juupaluomaksi, Juupaluoman paikalle."

NÄREAHO JUHA SAKARI "NÄRSKI" 16.8.62, Kokkola, sähköasentaja. Patterissa ylik. Koivulan "lempilapsi". Tuvan rennoin mies ei turhaan stressannut itseään kurssin aikana. "Hymypoika". Motto: "Tarjoa kuule yks tupakka, saat kassulla takaisin." PS. Hyvin harvoin sai takaisin, joka tarjosi.

PRUSILA ARI TAPIO 12.11.62, Laurila, puhelinasentaja. Tuvan ainoa kurssin aikana kihlautunut. Kävi lähes joka ilta vapaalla katsomassa tyttöänsä

Tarjaa Kemissä. Karpin taistelijapari tilanteessa kuin tilanteessa. Omisti useita tj-kalentereita. Motto: "Oppilas Prusila, vastapuhelu valmis." "No en mää tiedä, tää on miksattukki silleen."

VAARA ANTTI JOHANNES 13.9.62, Kemijärvi, yo. Rento ja iloinen mies, joka ei stressannut turhia kokeiden takia. Luki Mac Cleanoja, kun muut lukivat kokeisiin. Motto: "Hei jätkät... keran Kemijärvellä..."

PUOLAKKA JARI TAPIO 29.9.-62, Yli-Ii, sähköasentaja. Toi aina lomilta tullessaan äidin leipomia nisuja ja söi niitä koko viikon, eikä vahingossakaan antanut niitä muille. Kehui timangia Toyotaansa ja piti aina saappaansa hyvässä kunnossa. Motto: "Mää lähen kaupungille katteleen nähtävyyksiä. Lähteekö muut?"

UUSIMÄKI MARKKU VELI "MAKE" 26.9.-62, Ylitornio, kirvesmies. Limukkaministeri, joka piti aina huolen siitä, että oppilaat pysyvät mallasjuomien tuotteissa. Sai lentosotamiehen arvon puolikurssilta. Timmi oppilasjohtaja, ei turhaa hiplauttanut.

Tiesi tarkan tj-luvun aina. Motto: "Mitä, siivouspalveluko? Ai niin, limsa-automaatti onkin täytettävä."

SAVILUOTO KEIJO JUHANI "KEKE" 15.10.-58, Nivala, FK. Viestilinjan timmein kaveri. Kuntohirmu, joka osasi purkaa pautumansa revittämällä sähkökitaraansa kakofonisilla volyymeillä vahvuuslaskennan aikana. Erotettiin Tuovilasta ennen koulua yleisen turvallisuuden ja järjestyksen vuoksi. Kulmaraudat odotetusti puolikurssilta. Motto: "Mikä kismet. Kulma mennäänkö pelaamaan bingoa?" "Tuovila, lähdetäänkö Rattoriin?"

VÄISTÖ JUHA TAPANI "VÄISKI" 13.7.-62, Laurila (Tornio) yo. Filmaattinen jalkapallotähti ToPV:stä. Kulki OPS:n harjoituksissa. Sekaantui usein piuhoihin, koska oli saanut peruskoulutuksensa tulenjohtopuolella. Hoiti oppilaskunnan raha-asioita kiitettävällä tavalla. Käytti useita ylimääräisiä viikonloppuvapaita pelimatkoihin ja ehti oman kullankin luokse. Motto: "Pitäs tehdä taas loma-anomus. Ja pojat, kaikesta huolimatta tammiukuussa siviiliin."

TULENJOHTOLINJA

TULENJOHTOLINJA

ERKKILÄ JYRKI TAPIO "ÖRKKI" 9.8.-62, Ylitornio, viinuri. Äänessä yötä-päivää. Käpisteli unissaankin tulevia alokkaitaan. "Virka-ajan" ulkopuolella fiksumpi kuin miltä näytti. Valittiin oppilaskunnan hallitukseen ensin vara- sitten puheenjohtajaksi. Diplomipuluttaaja. Motto: "Saa...n tomppelit.. Ei mee hyvin."

LÖNNQVIST FREJ MIKAEL "LÖNKERÖ" 24.1.-62, Oulu, yo. Tuvan eläinrakkain mies. Harrastus Reidarin mustat strip-parit. Motto: "Ett, två... tjugosju. HMsuomeksi kaksikymmentäviisi."

KUKKOLA MIKKO 19.12.-62, Ylivieska, yo. Takuulla tuvan rauhällisin mies. Ainakin kun piti singahtaa ovelle. Jämät puolikurssilta ja matkalippu Haminaan. Motto: "Menkää joku muu ovelle."

KURRONEN PEKKA "KAUHU-KURRONEN" 3.3.-62, Oulu, opiskelija. Koulun yritteliäs mies. Kokeiden keskiarvo liian hyvä, vaikka siirrettiin viestijaoksesta tj-linjalle. Puolikurssin korppi ja Haminaan. Motto: "Mainiota. Ilmoitti oppilas Kurronen."

MENTILÄ MATTI JOHANES 7.3.-62, Keminmaa, opiskelija. Timmi mies, jonka ainoa huoli tuntui olevan, onko seuraava viikonloppu auki. Timmeys palkittiin puolikurssin jämillä ja paikalla lääkintä AuK:ssa. Motto: "Voi elläimen käsi".

OJA REIJO JAAKKO 9.8.-62, Ylitornio, maatilateknikko. Isokokoinen mutta hyvätapainen. Hermostui harvoin, mutta suhteellisen hyvin. Itseasiassa tuvan hyväntuulisin mies. Motto: "No voin mie tehdä sen."

PEKKALA HANNU JUHANI 15.6.-62, Oulu, yo. Ruumiillistunut. Henkilöitynyt asiallisuus. Ahkera ruokailuvapaisten käyttäjä, jota ei kovasta yrityksestä huolimatta saatu houkuteltua kaljalle. Sen sijaan meni morsionsa luokse. Logiigan jättiläinen. Jämät puolikurssilta ja rukkisiin. Motto: "Ei pojat, en minä taida tulla mukaan. On muita menoja."

HANGASLUOMA ARTO 26.2.-62, Rovaniemi, yo. Hiljainen mies, mutta tarvittaessa löytyi kyllä ääntä. Oppi polttamaan Marlboro (ja päreitä) koulun aikana. Harrasteli pakinheittoa ja iltavapaita. Motto: "Oppilaat voisi olla rikkaita, jos viina ei olisi niin kallista."

HEIKKILÄ RAIMO 20.12.-62, Ranua, metsäkoneenkuljettaja. Tuvan ilopilleri, jonka tarinointi varsinkin hiljaisuuden jälkeen piristi tuvan arkea. Tarmoa löytyi aina kenkien lankkaamisesta v...uun saakka. Huuskosen taistelijapari. Toimi "limuministerinä". Harrastukset: Bodybuilding. Motto: "Hei Huuskonen, upseerismiesten pitää erottua."

HUUSKONEN PERTTI (TURBO) 2.8.-56, Oulu, kone- teekkari. VMTK:n jäsen, joka harrasti varus-, palvelus- ja hsl-lomia; hankki koulun aikana myös opiskeluvapaan klo 23:een saakka. Kirjoitti erinäisiä kappaleita palvelusvapaa-anomuksia tulevaa käyttöä varten. Hävisi oudolla tavalla jonnekin aina kaappitarkastuksen ajaksi. Siivosi ainakin kerran tietävästi. Toimi oppilaskunnan puheenjohtajana. RUK. Harrastuksena kuntourheilu. Motto: "Jos tarvitset palvelusvapaata, voin keksiä syyn."

JÄMSÄ VELI-MATTI 25.10.-62, Kokkola, yo. Hiljainen mies, jolle lomat merkitsivät jotain... Odotteli puhelinsoittoja ja kirjeitä eräältä nimeltä mainitsemattomalta Inga tytöltä. Harrastus: rumpali Vocals yhtyeessä. Motto: "Launantaina lomille."

KILPALA KARI V 14.3.-62, Kiiiminki, yo. Mies, jonka nimi näkyi jokaisessa ruokailuvapaalissa. Hänelle maistui aamutee ja iltatee, mutta tst:ssä oli liikaa soakeria. Harrasteli autonsa rakentelua. Motto: "Onko ruokailuvapaat hyväksytyt."

TUOVILA JUKKA TAPANI 17.4.-56, Haukipudas, opiskelija. Kultakurkkuinen monitoimimies, joka osasi käyttää ääntään sekä puhumiseen että laulamiseen. Aktiivinen oppilaskunnan jäsen. Viihtyi hyvin iltavapaalla, mutta ei pitänyt ginistä. Sai hyväntuoksuksia kirjeitä ja romua kaulukseen puolikurssilta. Motto: "Te olette pojat vielä siinä iässä. Lähetään Saviluoto Rattoriin."

PAJARI TIMO KALEVI 18.12.-62, Tervola, sorvaaja. Omasi tuvan väkivaltaisimman ja sadistisimman mielen. Löytyi siivouspalvelun aikana tyhjistä kaapista tai kuivaushuoneesta. Motto: "Lärvä kiinni tai mie katkon sulta käet."

SIMELL KAI ERIK 3.12.-62, Kokkola, yo. Tuvan hiljaisia. Teki hommat timmisti ja palkittiin jämillä puolikurssilta. Ruk:n miehiä. Motto: "Olkaa jo hiljaa ja nukkukaa."

RUOHOMÄKI MARKKU JUHANI 28.6.-62, Ylitornio, yo. Tuvan playboy — vain ulkoiselta olemukseltaan. Erkkilän taistelupari. Suhtautui varauksella siivoukseen ja hiplaamiseen. Outoa. Puolikurssilta lentoon ja Haminaan. Motto: "Lähdetään sotkuun avaruuspelejä pelaamaan."

SÄILY TIMO TAPANI 9.9.-62, Oulu, yo. Omisti parin arpa-kuutioita, mutta oli hukannut pallonsa. Hommien aloittaminen vaikeaa, mutta kun mies pääsi vauhtiin, syntyi valmista. Motto: "Pe...le. Ei oo reilua. Miksi aina minä?"

TUUNAINEN REIMA VILJO ANTERO 29.6.-62, Laurila, yo. Tuvan kantava voima. Joka keikalla radio, telttä tai kamina selässä. Muuten ei turhia hötkyillyt. Motto: "Minäkö tuppojulli? Ei pidä paikkaansa." PS. Tuunailla = hidastella esim. pinkan teossa.

TULIASSEMALINJA

PIRKONEN JOUNI "PIRPO-NEN" 29.12.-62, Oulu, levyseppä. Tuvan naistenmies, joka muistutti tavoiltaan Uno Turhapuroa. Osasi lusmuilun jalon taidon. Löytyi usein WC:stä pinkka punkan aikaan. Oli oppilas Warghin taistelijapari. Harrasti jenkkirautoja, tykkäsi torstaista ja Seurahuoneesta. Hommasi erinäisen määrän hukeja itselleen.

RÄÄTÄRI TIMO 23.9.-62, Tornio, asentaja. Oppilaskunnan touhukas valokuvaaja, jolla riitti juttua sukeltamisesta ja aseista. Omasi hyvät selittelijän lahjat, mikä ei kuitenkaan kurssikavereiden mielestä ollut mikään ansio. Piti sissikeikoista ja tst:stä. Siirsi itsensä iltavapailla Rattoriin ursuloita tarkastamaan. Motto: "Onko kellään antaa paukkupatruunoita?"

VOUTILAINEN KARI "VOTE" 2.6.-62, Kemi, yo opiskelija. Tuvan armoton hötkyilijä, joka kulki lomillaan Helsingissä asti. Yllätti koko koulun loistavalla käpitelytaidoillaan oppilasjohtajakautenaan. Muuten hiljainen ja rauhallinen mies. Harrasti retorisia kysymyksiä ja kyseli vaikka tiesi. Lähti lentoon ja Haminaan puolikurssilta.

WARGH TIMO "SUSI" 30.4.-62, Kokkola, konepuuseppä. Palveluksen aikana rauhallinen mies, mutta ei unohtanut pitää

hauskaa iltalomilla. Jaettu I sija oppilas Pirkosen kanssa hukilistalla. Harrasti moottoripyöriä ja jenkkirautoja. Motto: "Kyll' oli timmi iines mutt' ku aika loppu kesken."

WESTERLUND MARKKU 19.4.-62, Oulu, opiskelija. Rauhallinen mies, jolla yksikään varus- ja ruokailuvapaa ei jäänyt käyttämättä. Naureskeli ja antoi kommentteja valmistautumisen aikana yleisimpiin keskusteluaiheisiin. Pääsi pyytämättä nakkiraukkiin.

KERÄNEN EDVIN 27.10.-63, Pudasjärvi, maatilatekn. Rento mies, joka ei turhia hötkyillyt. Nauratteli naisia, joskus huonommalla, mutta myös hyvälläkin menestyksellä. Keräsen naisjutut herättivät tuvassa suurta hupia. Motto: "Oon minä eri lusmu mies."

LAHTELA JUHA 30.3.-62, Ylitornio, yo. "Iso ja turvallinen" Lahtela oli tasaisen timmi ja luottettava. Hänelle sysättiin kaikki ylimääräiset vastuulliset tehtävät. VMTK:n ahkera jäsen. Tiukka RUK-kandidaatti.

HEIKKILÄ VELI-MATTI 18.1.-63, Pudasjärvi, yo. RUK-kandidaatti, opiskeli ahkerasti. Pinkat paljastivat piilevän perfektionistin.

KIVELÄ SA 20.1.-62, Posio, asentaja-koneistaja. Kivelän tavoitteena oli alusta alkaen HAMINA. Kaikin puolin täydellinen, tuvan nopein aamuin ja illoin. Motto: "Minäkö Ruk:iin? Älkää yrittäkö."

KERKELÄ SIMO 26.2.-62, Kemijärvi, yo. Etsiskeli tavaroitaan ja eräs ilta jopa kaapinoveaan. Soitteli mukavasti muttei laulanut — miksiköhän?

MATTILA ANTTI JOHANNES 13.8.-62, Ylivieska, autonasentaja. Sulkeiskenttien leijona. Tiukka opiskelija, vaikka useimmiten nukkui kirja silmillä. Motto: "KAIKKI ALLE 187-senttiset ovat persejalkoja."

KESKITALO 27.6.62, Ylitornio, yo. Poika, joka pyöriskeli aina punkan teko aikana toisten haittana, teki hyvän punkan päivästä toiseen. Motto: "Lomille lähtijät hep."

NOUSIAINEN PENTTI 14.4.-62, Rovaniemi, yo. Kuljetuspuolen mies, joka oli mopo tykillä, mutta vanha tekijä naisten parisessa. Lusmuili siivouspalvelut tyylikkäästi. Sukulaisuussuhde eräänseen nimeltä mainitsemattomaan apukouluttajaan. Motto: "Taas Peltomaa valehtelee."

KILPONEN KARI JUHANI 10.1.-58, Oulu. Tuli siviilistä yllättäen. Asekouluun menijä, joka omisti vähiten aamuja koko tu-

vassa. Ei suostunut siivoamaan, vaan lusmisi röyhkeästi. Harrastuksena vaimo, aseet ja ameri-kanraudat. Motto: "Jaa, minä en kyllä siivoa."

KOLA JUHA 11.3.-62, Kokkola, yo. Lentopallisti Kokkolasta, mistä sai usein hyvänhajuisia kirjeitä. Tiukka opiskelutahti ja hip-laus tuotti hänelle itkua ja ham-masten kiristystä, varsinkin öisin.

JAAKO JARI ERKKI JUHA-NI 23.11.-62, Ylitornio, autonasentaja. Kiitettävä äänivarojen käyttäjä. Mies, joka oli enemmän painonnostajan kuin oppilaan nä-

köinen. Vietti juhannuksen SS1:ssä aivotärähdyksen vuoksi.

KARHU SEPPO 30.8.-62, Oulu, yo. Kävi Oulussa joka päivä varuksella, mutta Sodankylässä jäi vähemmälle. Motto: "Tiikkö nää miten tää oikein tulee?"

TARKKINEN TOM 24.4.-62, Kokkola, yo. Hiljainen mies. Selosti asiat perusteellisesti. Ei pulssut juuri koskaan hiljaisuuden aikana. Munkkikahvi sotkussa tuli traditioksi. Lähti lentoon ja Haminaan puolikurssilta. Motto: "No p..kele, olkaa jo jätkät hiljaa."

YLITOLVA VELI PETRI 27.10.-62, Posio, opiskelija. Urheilijanuorukainen, joka oli tuvan nopein punkantekijä. Antoi sivukommentteja tuvan yleisimpiin keskusteluaiheisiin. Oli erittäin nopea näppäryyttä vaativissa tehtävissä. Lähti lentoon ja Haminaan.

PELTOMAA HANNU 20.8.-62, Rovaniemi, yo. Koulun hävittäjä-ässä, joka olisi kuulunut lennostoon tykistön sijasta. Hukasi tavaroitaan tasaiseen tahtiin. Motto: "Lähetään pojat Rattori Glubiin."

TULEVILLE OPPILAILLE (Olen selvinnyt siitä, eli Wiisauksia Opiksi ja Neuwoiksi Uusille Yrittäjille)

Kovaa se on ollut ja kovaa se on aina oleva. Nimittäin tämä tykistön aliuupseerikoulutus.

PAIKKOJA AVOINNA

*Reipas ja aloitekykyinen nuorimies saa paikan PohmTR:n AuK:ssa. Hakemukset osoitteeseen Yliv P Ruotsalainen AuK/PohmTR/JPr.
PS. Työkokemus siivousalalta toivottavaa.*

OSASI PUHUTELLA

Luutnantti Lumiaho oli puhelinkioskilla soittamassa vaimolleen, mutta hänellä ei ollut markan rahoja. Tulipa oppilas Näreaho iltavapaalta. Lumiaho huomasi hänet ja kysyi: "Oppilas, olisiko teillä vaihtaa markoiksi viiden markan seteli?" Näreaho kaiveli taskuun ja sanoi: "Noo, eiköhän niitä sen verran löydy." Lumiaho: "Mitenkäs sitä puhutellaan? Oteetaanpas uusiksi. Olisiko teillä vaihtaa markoiksi viiden markan seteliä?" Näreaho: "Ei ole, herra luutnantti."

KAAPPITARKASTUS

*"Herra vääpeli, alokas senjasen kaappi."
"Mitenkäs se ilmoitus tehdään? Oteetaanpas uusiksi."
"Herra vääpeli, alokas senjasen kaappi."
"No voi Pyhä Barbara. Ei sitä noin tehdä, vaikka YIPalVO:ssa sanotaankin, että kaappi-ilmoitusta tehtäessä sanotaan: alok, tkm, jne sen ja sen kaappi. niin ei sanota: alok sen ja sen kaappi, vaan laitetaan oma nimi genetiivimuodossa kaappi-sanan eteen. Mikä alokkaan nimi olikaan?" "Alokas Senjanen, herra vääpeli."*

TIESI

*"Miksi ennenvanhaan tykistössä tarvittiin kaksi tähytystä?"
"Toinen katsoi minne ammus lensi ja toinen minne lensi tykki."*

Kutisevin vatsanpohjin lähtivät vastaleivotut PohmTR:n Aliupseerikoulun korpraalit 5. heinäkuuta kohti suurta tuntematonta — Haminaa ja RUK:ta. Edessä oli 94 päivää ja yötä sotakoulussa, josta lähtiessä tiedettiin vähän, tuskin yhtään — jos sitäkään.

Saapuminen Haminaan noin 5.30 aamulla oli kaikille seitsemällesadallekolmellekymmenelle uudelle upseerioppilaalle ikimuis-toinen elämys. Uteliaina tarkkailtiin toisista yksiköistä komennettuja ja pohdittiin, miten joukkoon tullaan sopeutumaan ja siinä menestymään. Josafatin laaksoksi kutsutun, myöhemmin tutuksikin tulleen, reitin kautta siirryimme "kuninkaallisen" kenttätykistö-patterin tiloihin. Henkilökunta esittäytyi ja osoitautui, että RUK:n kouluttajat olivat myös ihmisiä — suurin osa oli ollut kurssinsa priimuksia aiemmissa koulutusvaiheissaan.

Ensimmäiset kolme viikkoa sujuivat oppitunneilla väsymystä vastaan taistellessa. Patterimme auditoria "Vimpeli" tuli tutuksi,

samoin tulenjohtoluokka "Locksted". Monasti kaipasimme joltain muutakin kuin pelkkiä teoreettisia sodankäyntejä.

Tämä ikävystymisemme alun oppitunteihin tuntui melkein pä huonolta vitsiltä, kun pääsimme ajassa neljännelle, viidennelle viikolle. Seurasi metsäharjoitus metsäharjoituksen perään, pelkätään viikonlopun tuodessa helpotusta ja antaessa välillä muistutuksen sivistyksen olemassaolosta. Ajatus Eloleirillä olevasta tykistöstä kevensi tosin tunnelmaa. Tässä vaiheessa käytiin lävitse se teoriamäärä, joka oli kaadettu päällemme alkuviikkoina.

Koulutus Haminassa oli vaativaa ja tiukkaa. Metsäharjoitukset ja tiiviissä tahdissa seuranneet kokeet pitivät huolen siitä, että upseerioppilaille ei ollut vapaa-ajan ongelmia. Silmiinpistävää oli myös kouluttajien tiukan tasa-puolinen ja toisinaan totinenkin suhtautuminen oppilaisiin. Koulutusmenetelmät olivat tehokkaita, osa tosin sellaisia, ettei niitä

suositeltu perusyksikössä käytettäväksi.

RUK:n komennettujen lähtötaso oli korkea ja hämmästyttävän tasainen. Kouluttajien kertoman mukaan näin tasaista joukkoa oli helppo opettaa. Uusitun koulutusjärjestelmän ansiosta perusasiat olivat jokaisella hyvin hallinnassa, mikä tietysti helpotti jatko-ohjelman toteutusta.

Vaikka kurssi nro 170, "Elosalama" ei pohjoisen pojille armeijan parasta aikaa ehkä ollutkaan, niin varmasti mielenkiintoisinta se oli. Jakso antoi jokaiselle selvän kuvan armeijalaitoksesta kokonaisuutena ja eri yksiköiden toimintojen keskinäisestä yhteydestä.

RUK odotti mielenkiinnolla uuden koulutusohjelman tuottamia upseerioppilaita ja nyt yksiköt ovat saaneet käyttöönsä utelaisuudella odotetut kokelaat. Lähikuukaudet näyttävät mitä uusi-tuilla koulutusohjelmilla on saavutettu. Ensivaikutelmat kokelaisten kohdalla ainakin ovat voitto-puolisen myönteisiä.

VMTK/PohmTR

* 28.10.1969

† 15.07.1982

Kaivaten:

Varusmiehet

Kantahenkilökunta

Ex-vmtk:n ex-pj.
Resalik Jarmo Taanila

Historiikki

Parlamentaarinen puolustuskomitea totesi jo yli 10 vuotta sitten mietinnössään: "Vaikka demokraattinen päätöksenteko ja sotilaallinen käskyvaltajärjestelmä ovat keskinäisessä ristiriidas-

sa, demokraattisuuden ja sotilailisuuden välistä vastakohtaa on pyrittävä mahdollisimman pitkälle poistamaan." Tämän kannanoton käytännön sovellutuksena perustettiin varusmiestoimikuntajärjestelmä. Ensimmäisten joukko-osastojen joukossa perustettiin varusmiestoimikunta PohmTR:iin 28.10.1969.

Vasta 1.7.1971 alkaen on ollut voimassa virallinen varusmiestoimikuntien toimintaohje. Tästä johtuen on alkuaikoina suhtauduttu epäillen ja vastahakoisesti toimikuntien työhön. Toiminta oli alussa epäsäännöllistä ja laimeaa: vuonna 1969 kokouksia oli vain nimeksi, vuonna 1970 muutamia ja vuonna 1971 yhdeksän.

Kun puolustusministeriö vuonna 1971 julkaisi määräykset vmtk-työstä, todettiin niissä lyhyesti mm: "Vmtk on joukko-osaston osa, jonka päämääränä on omalla toiminnallaan edistää maanpuolustuslaitosten ja tehtäviensä taitavien sotilaiden kasvattamista, se on komentajan ja

varusmiesten välinen suora yhdyselin, joka toimii suoraan joukko-osaston komentajan alaisena, jolloin voidaan ohittaa usein kovin hidas ja kankea virkatie ja luoda nopeita ratkaisuja. Vmtk luo jokaiselle varusmiehelle mahdollisuudet tuoda esille häntä askarruttavia asioita. Toimialaan kuuluvat tiiviisti varusmiesten taloudelliset ja sosiaaliset kysymykset, varusmiesten oikeusturva, ammattikasvatus, opinto- ja harrastustoiminta sekä aktiivisen vapaa-ajan suunnittelu ja järjestely."

Säännöksiä on sittemmin tarkastettu 1.9.1974 ja 15.3.1978. Nämä tarkastukset eivät tuoneet mukanaan mitään mullistavia muutoksia vaan niissä täsmennettiin entisiä määräyksiä.

Toiminta

Toimikunta kokoontui, ja ko-koontuu myöskin Jääkäritoimikunnassa (JTK), sääntömääräisesti kerran kuukaudessa tai useammin mikäli tarvetta ilmenee.

Toimikuntaan kuuluu jäseniä jokaisesta perusyksiköstä.

PohmTR:n vmtk toimi suhteellisen vireästi koko 12 vuotta 8 kuukautta 17 päivää kestäneen ikänsä ajan. Aiheita lienee useita, mutta päälimmäisenä lienevät komentajan ja kantahenkilökunnan myönteinen suhtautuminen toimintaan, aktiiviset ja aloitekykyiset puheenjohtajat sekä innostuneet varusmiehet. Varusmiestoimikunta on joutunut kamppailemaan alituisesti heikossa taloudellisessa tilanteessa. Varoja on saatu valtiolta, sotilaskotiliitolta ja erilaisilta järjestöiltä. Lisäksi on ollut ns. näkymättömiä tuloja (ilmaisia sisäänpääsyjä eri tilaisuuksiin ym.). Varusmiestoimikuntien työn tulokset eivät kuitenkaan ole olleet niin rahasta riippuvaisia kuin usein puhutaan.

Avainasemassa on luonnollisesti ollut toimikuntien puheenjohtajien ja jäsenten henkinen panos, joka on joutunut usein peittämään vaikeatkin taloudelliset puutteet. Tällaista henkistä panosta ei mikään raha korvaa.

Esityksiä ja aloitteita on tehty PSSLE:ssä paljon, jos oletetaan suhteelliseksi vertailukohtaksi muut sotilasläänit. Sotilasläänin sisällä on taasen PohmTR kunnostautunut esitysten ja aloitteiden teossa. Vuosien saatossa on hyväksytyjen aloitteiden ja esitysten määrä noussut jatkuvasti. Kehityksen suunta on siis ollut myönteinen ja se on seurausta siitä, että aloitteet ja esitykset ovat olleet yhä paremmin perusteltuja

ja siis toteuttamiskelpoisia.

Vmtk-työhön kuuluu myös joukko erilaisia "erityispalveluja". Tukihenkilöt ovat auttaneet varusmiehiä heidän vaikeuksiinsa, erityisesti palveluksen alkuaikoina. Pappi ja lääkäri ovat antaneet sielun ja ruumiin hoitoa, oikeusneuvoja on antanut maksutta apuaan sitä tarvitseville ja urheiluasiamies on aktivoinut varusmiesten liikunnallista vapaa-aikaa. Työ- ja opintoasiamies on auttanut työhön ja opiskelupaikkaan sijoittamisessa palveluksen jälkeen.

Vmtk-työn onnistuminen niin hyvin kuin PohmTR:ssä edellyttää, kuten jo aikaisemmin mainitsin, kantahenkilökunnan myönteistä asennoitumista toimintaa kohtaan.

PSSLE:n komentaja kenraalimajuri E Laatikainen on mm. todennut vmtk:n asemasta nykyajan puolustuslaitoksessa:

"Vmtk on tavallaan yritysdemokratian ilmenemistä puolustuslaitoksessa. Se kytkee varusmiehet pysyvään organisaatioon ja toisaalta se tukee pysyvää organisaatiota sen pyrkimyksissä. Vmtk:illa on tärkeä tehtävä välittää varusmiesten ajatuksia ja toiveita kantahenkilöstölle ja päinvastoin. Vmtk voi toiminnallaan joukko-osastossa saada aikaan yhteenkuuluvuuden tunteen, mikä puolestaan on perusedellytyksenä koulutuksellisten tavoitteiden saavuttamiselle. Seuraan vmtk työtä erittäin tarkasti. Pyrin henkilökohtaisesti keskustele-

maan joukko-osastojen komentajien sekä varusmiestoimikuntien ohjaajien ja toimihenkilöiden kanssa."

Tulevaisuus

PohmTR:n siirtyessä JPr:n alaisuuteen on myös vmtk siirtynyt JTK:n alaisuuteen. Tämä tarkoittaa sitä, että meidän itsenäisen toiminta on loppunut ja että päätöksiä tehdään muiden yksiköiden edustajien kanssa JTK:n kokouksissa. Meiltä pitäisi olla JTK:ssa 5—6 edustajaa (1. Ptri, 2. Ptri, AuK, 1—2 ryhmänjohtajaa ja 1 kok). Koska kokouksissa on mies- ja ääni-periaate, on tärkeää, että meiltä valitaan kaikki edustajat ja että he ovat aktiivisia ja ovat tiiviisti mukana toimikunnan työssä. Näin taataan se, että meidän äänemme saadaan tehokkaasti esille.

Sodankylän syrjäisestä asemasta johtuen on JTK:n toiminnalla tavallista suurempi merkitys varusmiesten aktiivisen vapaa-ajan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Se että kaikki "puhaltavat yhteen hiileen" helpottaa huomattavasti varusmiespalveluksen suorittamista.

Varusmiestoimikunnan entisenä puheenjohtajana uskon ja toivon että vmtk-toiminta niin paikallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla kasvaa ja kehittyy ja että varusmiesten palvelusmotiivatiot ja palvelusaikaiset olot niin rivissä kuin siviilissäkin kasvavat ja paranevat entisestäänkin.

JTK:n puheenjohtaja Pioneeri J Äijälä

Pohjanmaan tykistörykmentin siirryttyä Sodankylään on sen itsenäinen Varusmiestoimikuntatyö loppunut. Nyt näitä tehtäviä hoitaa Jääkäritoimikunta. Jääkäritoimikunnan toiminta on samanlaista kuin muissakin Varusmiestoimikunnissa:

VMTK:n historia ajoittuu vuodelle 1969, jolloin toimikuntia kekehtiin Jääkäripatteristossa, Kaartin pataljoonassa ja Helsingin ilmatorjuntarykmentissä. Koikeilu onnistui hyvin ja vuonna 1971 Puolustusministeriö antoi

VMTK=JTK — JOKAISEN VARUSMIEHEN PARASTA AJATELLEN

käskyn perustaa Varusmiestoimikunnat jokaiseen sotilaslääniin. Näihin aikoihin perustuu myös Jääkäritoimikunnan historia.

Puolustusministeriö on antanut tarkat ohjeet toimikuntien työstä ja näitä ohjeita ja määräyksiä on uudistettu vuosien varrella useainkin otteeseen. Varusmiestoimikuntien tärkeimpiä tehtäviä on auttaa varusmiehiä heidän ongelmiaan, koskivatpa ne sitten sosiaalisia oloja, viihtyvyyttä, työpaikkaa armeijan jälkeen tai muuta sellaista.

Varusmiestoimikunta on suoraan joukko-osaston komentajan alainen ja se tekee aloitteita kaikesta palvelukseen ja vapaa-aikaan liittyvistä asioista. Mutta täytyy muistaa, että toimikunnan työ perustuu hyvin paljon varusmiesten omaan aktiivisuuteen.

Varusmiestoimikunnat ovat omalta osaltaan vaikuttamassa maanpuolustustahtojen ja tehtävänsä osaavien varusmiesten kasvattamisessa.

Eversti Tuomo Tuominen:

JÄÄKÄRIPRIKAATI SAA TUKEA KOKO LAPILTA

Pohjois-Suomella on ollut keskeinen asema tehtäessä puolustuspoliittisia ratkaisuja 1960—70 luvuilla. Kykyämme puolustaa Lapin aluetta on suunnitelmallisesti lisätty. Merkittävä ratkaisu valmiutemme parantamiseksi tehtiin, kun Sodankylään perustettiin 1.10.1979 parlamentaaristen puolustuskomiteoiden suositusten mukaisesti maavoimien yhtymä, Jääkäriprikaati.

Artikkelin kirjoittaja eversti Tuomo Tuominen on ollut Jääkäriprikaatin komentajana vuodesta 1980. Hänen johtamansa joukko-osasto toimii tämän vuotisen valtakunnallisen itsenäisyyspäivän paraatin isäntänä. Paraati juhlistaa samalla myös Jääkäriprikaatin muodostumista yhdeksi kokonaisuudeksi Sodankylään.

Monipuolinen joukko-osasto

Jääkäriprikaati perustettiin kahdesta aikaisemmin itsenäisestä joukko-osastosta, Lapin Jääkäripataljoonasta ja Pohjanmaan Tykistörykmentistä. Lapin Jääkäripataljoona on toiminut Sodankylässä vuodesta 1964 alkaen, jolloin se siirtyi sinne Vaasasta.

Pohjanmaan Tykistörykmentti koulutti aikaisemmin tykkimiehiä Oulussa, mistä se Jääkäriprikaatin perustamiseen liittyen muutettiin Lappiin ja Sodankylään heinäkuussa 1982.

Lisäksi Jääkäriprikaatiin kuuluu erillisyyksikköinä pioneeri-, viesti-, kuljetus-, huolto- ja kertausharjoituskompaniat sekä aliupseerikoulu. Oleellisen tärkeitä prikaatiin kuuluvia yksiköitä ovat myös korjaamo ja sairaala.

Jääkäriprikaatin perustaminen on sujunut suunnitelmien mukaisesti. Joukko-osaston tarvitsemien tilojen valmistuminen aikataulun mukaisesti on ollut tärkein edellytys toimintojen tarkoituksenmukaiselle käynnistämiseksi.

Koulutus Jääkäriprikaatin päätehtävä

Jääkäriprikaatin ensisijaisena tehtävänä on kouluttaa ja kasvatetaan lappilaisista nuorukaisista hyviä maanpuolustajia, miehiä, jotka antavat työpanoksensa yhteiskuntamme rakentamiseksi ja jotka ovat valmiita taitavina taistelijoina puolustamaan maataan. Joukko-osastollamme on hyvät edellytykset suoriutua tehtävistään.

Pohjois-Suomen nuoret miehet, joita koulutamme, ovat hyvää ainesta. He tuntevat toimintaolosuhteemme ja sopeutuvat hyvin vaativaan koulutukseemme. Tämän päivän varusmiehet ovat myös tietoisia siitä, miten he osallistumalla aktiivisesti koulutukseen kohottavat valmiuttamme ja vaikuttavat merkittävästi sodan ennalta ehkäisemiseen ja rauhan säilymiseen.

Jääkäriprikaatin henkilökunta on ammattitaidoltaan korkeatasoinen, tuntee vastuunsa ja tekee tuloksellista työtä tehtäviemme täyttämiseksi. Merkittävää on todeta, että etelästäkin varuskuntaan muuttavat varsin nopeasti kotiutuvat Lapin oloihin ja viihtyvät hyvin Sodankylässä.

Olosuhteiden mukainen varustus

Hyvä varustuksemme mahdollistaa koulutuksen tehokkaan toteuttamisen kaikissa olosuhteissa. Lapin puolustajan ei tarvitse henkilökohtaisen varustuksensa puolesta säikähtää pahimpiakaan pakkasia. Oleellisesti toimintaamme vaikuttava kuljetuskalusto on myöskin korkeatasoista ja mahdollistaa hyvän kesä- ja talvi-liikkuvuuden.

Eräs joukko-osastomme työn onnistumisen perusedellytys on hyvä yhteistyö meitä ympäröivän maakunnan kanssa. Voimme todeta, että tässä suhteessa saamme toimia ainutlaatuisen hyvissä olosuhteissa. Sodankylän kunta ja koko Lappi maakuntana antavat monimuotoisen tuen työllemme.

Perinteiden vaaliminen koetaan arvokkaaksi työksi

Jääkäriprikaati on Suomen nuorin joukko-osasto. Perinteemme, joilla on arvaamattoman suuri merkitys jokapäiväisessä koulutustyössämme, alkavat kuitenkin itsenäisen Suomen ensimmäisistä vuosikymmenistä. Polkupyöräpataljoona 1, joka perustettiin vuonna 1921, on yli 60 vuoden aikana Jääkäripataljoona 1:nä, Pohjanmaan Jääkäripataljoonana ja Lapin Jääkäripataljoonana ollut puolustusvoimiemme eturivin joukko-osastoja. Pohjanmaan Tykistörykmentti, jonka juuret ulottuvat myöskin sotia edeltäneeseen aikaan, on yhtälailla saavuttanut hyviä koulutustuloksia ja ollut erinomainen joukko-osasto.

Jääkäriprikaati vaalii arvonannon joukko-yksiköidensä perinteitä. Joukko-osastomme voimakkaita tukiyhteisöjä perinteiden säilyttämisessä ja arkisessa työssämme ovat Jääkäripataljoona 1:n kilta ja Pohjois-Pohjanmaan Tykkimieskiilta.

Jääkäripataljoona 1:n kilta on useiden vuosien ajan mittaamattomalla tavalla tukenut Jääkäripataljoonaa ja edelleen Jääkäriprikaattia. On ollut mieluisa todeta, että myöskin Tykkimieskiilta on ottamassa Jääkäriprikaatin omaksi joukko-osastokseen.

Työn vaativuus ymmärretään

Jääkäriprikaatin komentaja, eversti Tuomo Tuominen haluaa lopuksi korostaa ihmisen merkitystä sotilasorganisaatiossa. Kaikki varusteet ja suunnitelmat ovat turhia, jos niitä ei ole käyttämässä ja toteuttamassa ammattitaitoiset sotilaat.

— Jokainen Jääkäriprikaatissa palveleva henkilökuntaan kuuluva ja varusmies on tietoinen joukko-osastomme vaativista tehtävistä. Ne ovat työmme kohteena joka päivä. Jokainen Jääkäriprikaatissa palveleva tekee myöskin parhaansa ollakseen rakentamassa meille annetulle vahalle perustalle kaikissa oloissa kunniakaasti tehtävänsä täyttävää valiojoukkoa.

VALTAKUNNALLINEN PARAATI 6.12.1982

Jääkäriprikaati oli ensimmäistä kertaa koossa itsenäisenä joukko-osastona uuden, 22.11. vihityn lippunsa takana.

Paraatijoukkoja komensi eversti Tuomo Tuominen.

Paraatikatselmuksen suoritti ja ohimarssin vastaanotti kenraalimajuri Erkki Laatikainen.

Sodankyläläiset olivat huomioineet juhlapäivän kiitettävästi, Jäämerentien jalkakäytävät olivat tupaten täynnä.

Jääkäriprikaati oli monipuolisine kalustoineen paraatin näyttävin osa.

Sotainvalidien, rintamamiesten ja maanpuolustusjärjestöjen lippulinna sai värikkydestään yleisön sympatiat.

POHJOIS-SUOMEN SOTILASLÄÄNIN KOMENTAJAN, KENRAALIMAJURI ERKKI LAATIKAISEN PUHE VALTA- KUNNALLISEN ITSENÄISYYSPÄIVÄN PARAATIN KATSELMUKSESSA SODANKYLÄSSÄ 6.12.1982

Pohjois-Suomen sotilasläänin, Lapin Lennoston ja Lapin Rajavartioston sotilaat, hyvät sodankyläläiset.

Perinteisin muodoin vietetään kaikissa maamme varuskunnissa tänään Suomen 65-vuotisen itsenäisyyden juhlapäivää. Sitä, että puolustusvoimien valtakunnallinen paraati on käsketty pidettäväksi tavanomaisen läänin pääkaupungin asemasta täällä Sodankylässä pidetään erityisenä kunnianosoituksena sekä Sodankylän kunnalle että Jääkäriprikaatille.

Tässä paraatissa ovat edustettuina kaikki Pohjois-Suomen sotilasläänin joukko-osastot, Lapin Lennosto, Lapin Rajavartiosto ja lisäksi Lapin sotainvalidien, rintamamiesten ja maanpuolustusjärjestöjen lippulinna. Jääkäriprikaati marssii nyt ensimmäistä kertaa uudessa kokoonpanossaan kaksi viikkoa sitten presidentin linnassa vihityn lippunsa jäljessä.

Joukko-osaston oman lipun suunnittelu, tekeminen ja vihkiminen on aina merkkitapaus joukon historiassa. Jääkäriprikaati samoin kuin me kaikki olemme ylpeitä siitä, että tämän jääkäri-vihreällä pohjalla revontulien ympäröimän Lapin läänin vaakuna-aiheisen lipun suunnittelija on sodankyläläinen opettaja, kunniajääkäri Lasse Talosela. Jääkäriprikaati tulee varmasti kaikissa toiminnoissaan tuomaan kunniaa uudelle lipulleen.

Sitä on nyt kulunut 18 vuotta, kun nykyisen Jääkäriprikaatin ydinjoukko, silloinen Pohjanmaan Jääkäripataljoona, marssi polkupyörin Vaasasta Sodankylään ja sai täällä nimekseen Lapin Jääkäripataljoona.

Monista tilaisuuksista ja erillisistä tapauksista muodostamani kuvan perusteella olen todennut jääkäreiden hyvin sopeutuneen maakuntaan ja mikä tärkeintä, lappilaiset myös hyväksyvät joukko-osaston naapurikseen, mihin ei tietenkään voi olla vaikutta-

matta se, että maakunnan varusmiesten pääosa palvelee Sodankylässä.

Nyt on tänne siirtyneellä Pohjanmaan Tykistörykmentillä sama sopeutumisvaihe edessään. Suomalainen ei yleensä hyväksy ensitapaamiselta uutta ja outoa tulijaa, vaan tätä mittaillaan hyvinkin kriittisesti. Vasta kun naapuri on osoittautunut odotusten mukaiseksi on perusteet yhteistyölle olemassa. Tykkimiehet varmasti menestyvät tässäkin tehtävässä jääkäreiden tavoin, sillä onhan keskinäinen luottamus menestyksellisen maanpuolustuksen samoin kuin maamme kaikinpuolisen hyvinvoinnin rakentamisen perusedellytys.

Suomen oloissa laaja rauhanajan joukkojen uudelleen sijoittelu on nyt Pohjois-Suomen sotilasläänin osalta päättymässä. Vielä parikymmentä vuotta sitten oli tällä lähes puolet maata kattavalla alueella vain yksi puolustusvoimien varuskunta. Nyt on Oulun lisäksi Kajaani, Rovaniemi ja Sodankylä. Miksi näinkin laajoihin järjestelyihin on ryhdytty? Tätä asiaa kysellään useinkin.

Kuten edellä jo totesin ei 60-luvun alkuun saakka Lapin läänissä ollut ainoatakaan puolustusvoimien joukko-osastoa ja voimistuva muuttoliike tyhjensi maakuntaa samanaikaisesti kun se Etelä-Suomen rantamaan ohella oli muodostumassa turvallisuuspolitiikkamme kannalta tärkeäksi alueeksi. Silloinen olotila ei ollut omiaan antamaan uskottavuutta ja luottamusta maamme haluun ja tarvittaessa myös kykyyn ja voimaan mahdollisen kansainvälisen kriisin aikana ja sen jälkeen edelleen itse päättää omista asioistansa, pysyä puolueettomana ja kaikkia kansainvälisiä selkkauksia välttävänä valtiona niinkuin turvallisuuspolitiikkamme edellyttää.

Edellisen perusteella ei tietenkään pidä uskotella itselleen, että Pohjois-Suomeen rakennetut uu-

det varuskunnat olisivat sinällään ratkaisu alueen maanpuolustukseen, ne ovat kuitenkin näyttäviä ja välttämättömiä osia suorituskykyisten puolustusvoimien kehityksessä. Vasta kun kaikilla Lapin puolustukseen suunnitelluilla reservistä perustettavilla joukoilla on alueen erikoisolosuhteiden ja vuodenaikojen vaihtelun edellyttämä materiaali ja muu varustus ja nämä kyseiset joukot on kertausharjoitettu nimenomaan Lapissa voimme entistä luottavammin uskoa maamme kykyyn edelleen pysytellä kaikkien kansainvälisten kriisien ulkopuolella, myös pahimman vaihtoehdon valalta.

Suurella tyydytyksellä onkin todettava maamme poliittisen johdon kantavan huolta suorituskykyystämme tämän päivän taloudellisista vaikeuksista huolimatta. Kuluvan vuoden aikana on täällä pohjoisessa suomalaisen taktiikan mukainen maastoliikkuvuus parantunut, mahdollisuudet joukkojen ilmatorjuntaan ovat kehittyneissä ja panssaritorjuntakykyämme on saamassa uusia ulottuvuuksia.

Viime syksynä pidettiin sotilasläänin RUSKA-harjoitus Kittilän pohjois- ja itäosissa. Harjoitus oli alkuna toimenpiteille, joilla pyrimme Lapissa kouluttamaan ne joukot, jotka tänne joskus mahdollisesti joudutaan suuntaamaan. Tähän harjoitukseen osallistui varusmiesjoukkojen lisäksi tuhansia reserviläisiä. Oli ilo todeta reserviläisten vakava suhtautuminen maanpuolustukseen. Toiminta loi luottamusta, sillä siitä kuvastui oikea maanpuolustus-tahto. Tässä tilaisuudessa lausun Teille, sotilasläänin reserviläiset, parhaat kiitokset aikamiehen otteen tehdystä työstä.

Sotainvalidien, rintamamiesten niin miesten kuin naistenkin ja maanpuolustusjärjestöjen lippulinna muodostaa tämän tilaisuuden värikkäimmän osan. Teidät rintamamiehet muistetaan liiankin usein vain Talvi- ja jatkoso-

dan maineikkaina taistelijoina. Saavutuksenne ovat kuitenkin tätäkin mittavampia. Sodan päätyttyä Teidän ikäluokkanne rakensi tänne talot, tiet, paljon puhuttavat voimalaitokset ja raivasitte pellot, nostitte Lapin tuhkaista. Nykyisellä sukupolvella helpomista työskentelyolosuhteista huolimatta tuskin on mahdollisuuksia päästä kotikunnan rakentamisessa teidän tasollenne.

Veteraanit, ottakaa vastaan meidän nuorempien kunnianosoitus.

Kiitän puolustusvoimien Pohjois-Suomessa työskentelevää vakinaista henkilöstöä ja varusmiehiä hyvin suoritetusta palveluksesta sekä osoitan kiitollisuuteni maanpuolustusjärjestöille, Lapin kunnille ja viranomaisille ja muille yhteisöille saamastamme tuesta. Samalla lähetän täältä Sodankylästä parhaan tervehdyksen

maamme eteläisen puoliskon puolustusvoimien esikunnille, joukoille ja laitoksille.

Puolustusvoimien toiminnoissa menestykselliseen lopputulokseen pääseminen edellyttää kaikkien mukana olevien saumatonta yhteistyötä. Sama tosiasia pätee myös Isänmaamme rakentamisessa, vain yhteistoimin pääsemme siihen, että täällä on kaikilla rehellistä työtä tekeillä hyvä olla.

PIENIÄ PALOJA...

Kurssin priimus alik Keijo Saviluoto ottaa vastaan todistuksen ja priimusmaljan maj Esa Mikonsaarelta.

"Se ei sitten ikinä opi."

"Minä poltan vain silloin kun Hankonen tarjoaa. Viimeksi poltin 7 vuotta sitten."

POHJOLA-YHTIÖT

Käpälänkulma, Kirkkokatu 33

puh. 221 911

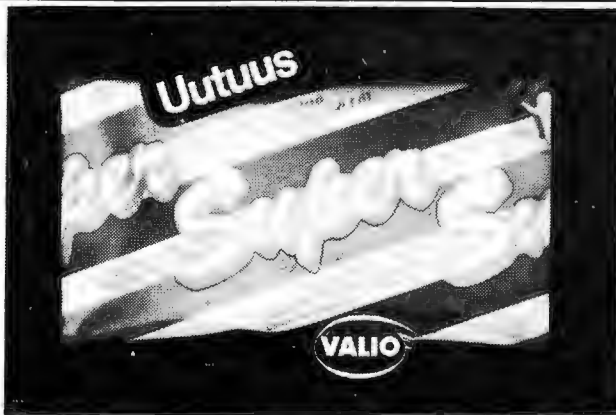
 Oulun Rakennus Oy

suunnittelu-
KORTES OY

Insinööritoimisto

Pikisaarentie 13, 90100 Oulu 10,
puh. 981-221 371,

SPR:n OULUN VERIPALVELU

RAUTATIENKATU 16, PUH. 13 286

Avoinna
ARKISIN kello 9–18
LAUANTAISIN JA AATTOINA kello 9–12

Luovuta verta kesälläkin.

TEKSTILI-PALA

Hallituskatu 25 Oulu

OY SISU-AUTO AB

Kaarmentie 32, puh. 981-348 555
HUOMI! PUH. LAUANTAISIN 981-348 185

AVOINNA:
MA - PE
9 - 17
LA 9 - 14

Valtuutettu ABLOY-huolto
Luotettavaa lukkopalvelua

- LUKOT
- AVAIMET
- OVENSULKIJAT
- AUKAISUT
- ASENNUKSET
- KORJAUKSET
- SARJAMUUTOKSET

Salpa Lukko
PÄÄKÄSIÄNTIE 4 90100 OULU 10 PUH 22886

VEITSILUOTO OY

ARKKITEHTITOIMISTO LAATIO OY

KIRKKOKATU 2 90100 OULU 10 981-13393

MINI-HINTA

Torikatu 20

Avoinna: ark. 9–18, lauant. 9–14
PYSYVÄSTI HALVAT HINNAT

Käytä hyväksesi kantasopimusetamme.

KESKINÄINEN

VAKUUTUSYHTIÖ VARMA

Oulun konttori Isokatu 13, 90100 Oulu 10

Oulun Puhelin Osakeyhtiö

Torikatu 18 Vaihde 221 122

TUIRAN HALKAKIRJA

Ostaa, myy ja vaihtaa lehtiä
Merikjoskenkatu Oulu 50

Traktorit
Työkoneet

Alesintie 1, 90120 Oulu 12 Puh. 981-222477 Iltaisin 15070, 481695, 401402, 77017

RAUTA-POJAT

Pikisaari

Pikisaarentie Oulu 10

PAULIG

OULUN HITSAUSKONE- HUOLTO J. KETOLA KY

Pikisaarentie 13 90100 OULU 10
PUHELIN 981-13 615

OULUN LEIMASINTEHDAS OY

Asemakatu 9 90100 OULU 10
Puh. 981 - 13 652

RADIO-TV HUOLTO KAIKKI MERKIT KÄYTTÖKONE KY

Rautatienk. 16 Oulu 10

LIHAKUNTA

Matkayhtymä

Hallituskatu 10
90100 Oulu 10
Puh (981) 222 288

OULUN PULTTI OY

Krouvintie 5 90120 OULU 12 p. 226 822

Luotettavaa talonmiespalvelua
Oulun Kämteistöpalvelu Oy
Olemme muuttaneet.
Uusi osoitteemme on:
KAUPPURIENKATU 34
PUH. 14 688

JOUKON RAUTA KY

HALLITUSKATU 22-24, OULU 10
PUH. 981-22 66 63

**PARTURI
KAVALJEERI**

PUH. 227 568
RAUTATIENKATU 16 OULU

TERVETULOA!

EIJA JA SEIJA

E **musiikki-kullas**
Hallituskatu 11 90100 Oulu 10 Puh. 981-12411

**Huoneisto-
markkinointi oy**

Kirkkokatu 6 puh. 223 594 ja 224 594
Kaarina Jaakkola Pekka Paulamäki
Ritva Kangas Jaakko Riipinen

Pohjoissuomalainen aikakauslehti

KALTIO

ajankohtaisia artikkeleita
kulttuurin kaikilta aloilta,
pakinoita, novelleja, runoja...

Merkkikoneet kerralla
kokeiltavina uudessa
Ad-Rexissa Toppilassa

Kapteenintie 14 Puh. 981-349 222

P.S. Muistathan edulliset konttoritarvikkeemme

OTP:n bingohallit

Kirkkokatu 2
Merikoskenkatu 12

OLS-BINGO

**I TUIRA
II HÖYHTYÄ
III KESKUSTA**

TERVETULOA HYVÄN RUUAN PAIKKAAN

BAARI MARI

HALLITUSK.35 90100 OULU 10
PUH. 981-12093

HERMAN ANDERSSON OY

OULU

Vapaa-
ajan
asian-
tuntijat

Pyörä-Kulma Ky
Urheilu & Kalastus Oy
Pyörä- Juka Ky
Mustosen Pyörä Oy
Oulun Urheilu-Aitta
Laatu-Pyörä
Taisto Hirvonen Ky

INSINÖÖRITOIMISTO
Polartek oy

Saaristonkatu 11 90100 OULU 10
981-224005
Vattuvuorenk. 13 78200 VARKAUS
972-27136

TERÄKSISTÄ TEKNIKKAA

- putkisto- ja laitesuunnittelua
- teräsrakenteet
- kaukolämpö, perusselvitykset
- verkosto ja kattolaitokset

PASSIKUVAT
STUDIOKUVAT
VALOKUVAUS-
TARVIKKEET

Oulun
KUVA

Hallituskatu 26 Puh. 220 856

OULUN SOTILASKOTIYHDISTYS RY

KASARMIN SOTILASKOTI
HIUKKAVAARAN SOTILASKOTI
AMPUMARADAN SOTILASKOTI
SOTILASSAIRAALA 1:n SOTILASKOTI
SARRIOJÄRVEN LEIRISOTILASKOTI

vesijohtoliike
VI-MARJAMAA OY

ALUEKATU 2 OULU 10
981-16018
MILJALVA OULU 10
981-16018
PUIKONKATU 2 OULU 10
981-16018

SOPU-TURKIS

Koulukatu 20 90100 Oulu 10 981-16018

POHJA
Kauppurienkatu 13. Puh. 225 123

MAALI-MYLLY
MERIKOSKENK 6
PUH. 344 581

Oulun Puutarha-Pirtti

Repo Ky
Rautatienkatu 5
90100 OULU 10

Femila

<p>Intiön grillistä lämpimät grilliherkut T-MARKET PRIMA INTIÖ Puh. 16479</p>	<p>TORNI-PARTURI Saaristonkatu OULU</p>
<p>VANHA APTEEKKI TORIKATU 7 90100 OULU 10 PUH. 13842</p>	<p>PARTURI TOP Saaristonkatu 11 puh. 220287</p>
<p>Taide-Kehys Jokela Kehystystä, taiteilijatarvikkeita Kauppurienk. 5 — Puh. 228987</p>	<p>PARTURILIIKE MALM VALTATIE 12 OULU 50</p>
<p>T:Mi Jouko Visuri Uusikatu 23</p>	<p>POHJOLAN SANOMAT Lapin läänin ykkönen</p>

Jossain matkan varrella.

Kuva: Jorma Kitunen

Kuva: Timo Räättäri